

Следи преглед основних података о пунолетним корисницима који су током 2021. године били на евиденцији Градског центра за социјални рад

Табела бр. 42

Број пунолетних корисника у ЦСР према корисничким групама и старости у току 2021 године					
Корисничке групе	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно
Особе под старатељством - сви пунолетни корисници под старатељством: и у породици и на смештају	597	4.220	2.526	471	7.814
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	1.195	6.113	1.160	72	8.540
Особе које се споре око вршења родитељског права	1.022	9.594	1.096	1	11.713
Особе са инвалидитетом	1.035	7.125	4.111	1.115	13.386
Особа са друштвено неприхватљивим понашањем	1.405	2.685	460	13	4.563
Особе које имају потребе за смештајем -домски или породични смештај	516	3.179	4.363	253	8.311
Материјално угрожене особе	3.248	16.964	3.991	217	24.420
Страни држављани и лица без држављанства у потреби за социјалном заштитом	16	22	2	0	40
Жртве трговине људима	3	2	0	0	5
Бескућници	5	100	49	3	157
Остали	965	3.001	4.658	1.047	9.671
Укупно	10.007	53.005	22.416	3.192	88.620

Током 2021. године евидентиран је нешто већи (2,6%) број пунолетних корисника у односу на претходну годину.

Као и претходних година, у корисничким групама пунолетних корисника најзаступљеније су материјално угрожене (29,6%) и особе са инвалидитетом (16,2%) Сиромаштво, као најизраженији проблем код пунолетних корисника илуструју и поједини званично објављеним подаци Републичког завода за статистику који, између осталог, указују да су«. Према типу домаћинства, највишу стопу ризика од сиромаштва имала лица у домаћинствима која чине две одрасле особе с троје или више издржаване деце – 37,2%, затим једночлана домаћинства где је лице млађе од 65 година – 37,1%. Домаћинства која чине три или више одраслих особа имају најнижу стопу ризика од сиромаштва – 15,1%.³⁹

Старатељство је један од кључних института породично-правне заштите чијом применом се осигурава заштита личности, интереса и права одраслих лица која су лишена пословне способности. Старатељство и његова примена спадају у најсложенији део стручног рада у примени породично-правне заштите. Орган старатељства се континуирано суочава са тешкоћама при избору особа које ће адекватно вршити старатељску заштиту, релативно дугим трајањем поступка лишавања пословне способности од стране суда, проблемима око пописа и заштите имовине лица под старатељством, као и недовољном законском прецизношћу у тумачењу степена поремећаја менталног здравља. У Породичном закону осим

³⁹ Извор: РСЗ „Анкета о приходима и условима живота бр. 28/октобар, 2021. година

старатељства предвиђено је и привремено старатељство. Оно подразумева доношење решења о постављању привременог старатеља одраслом или остарелом лицу, које по правилу није лишено пословне способности, у ситуацијама које су предвиђене чл. 132. Породичног закона. Као што се може видети у наредној табели, у укупном броју пунолетних лица под старатељством, најзаступљенију групу (74,3%) чине одрасли корисници.

Табела бр. 43

Број корисника лишених пословне способности на дан 31.12. 2021. према старости корисника				
Врста лишавања пословне способности	Млади	Одрасли	Старији	Укупно
Потпуно лишени пословне способности	183	2.548	687	3.418
Делимично лишени пословне способности	4	18	11	33
Укупно	187	2.566	698	3.451

Привременим старатељством обухваћена је привремена заштита личности, права и интереса одраслог лица и за пунолетне кориснике донето је **3.079 одлука о постављању привременог старатеља**. Док старатељство обезбеђује старање о личности штићеника, његово заступање, прибављање средстава за издржавање, те заштиту, односно управљање и располагање имовином штићеника, дотле привремено старатељство обезбеђује правну заштиту за поједине послове или поједину врсту послова, односно само за разрешење одређене спорне ситуације док она траје. У погледу лишавања пословне способности током 2021. године, за 269 корисника донета је правоснажна судска одлука о лишавању пословне способности, од којих је највећи број потпуно лишен.

Услуге домског смештаја у највећем броју користе одрасла и старија лица, док се младе особе приближно подједнако налазе на смештају и у установи. У погледу старосно-полне структуре, највећи број корисника смештаја су старије особе женског пола које се налазе у домовима (35,7%) од укупног броја смештених у домове) и претежно бораве у Геронтолошком центру. На породичном смештају било је свега око 5,4% пунолетних, углавном младих особа

Табела бр. 44

Број пунолетних корисника смештаја на евиденцији ЦСР у току 2021. године према врсти смештаја, старости и полу корисника												
Врста смештаја	Млади		Одрасли		Старији		Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	Млади	Одрасли	Старији	М	Ж	
Породични смештај у сродничку хранитељску породицу	18	21	7	6	0	1	39	13	1	25	28	53
Породични смештај у другу породицу	45	60	5	9	0	1	105	14	1	50	70	120
Домски смештај	90	60	637	542	629	1.085	150	1.179	1.714	1.356	1.687	3.043
Укупно	153	141	649	557	629	1.087	294	1.206	1.716	1.431	1.785	3.216

Табела бр. 45

Број донетих решења ЦСП о престанку смештаја пунолетних корисника у току 2021. године према старости и полу корисника												
Број решења	Млади		Одрасли		Старији		Млади	Одрасли	Старији	М	Ж	Укупно
	М	Ж	М	Ж	М	Ж						
Број решења о престанку породичног смештаја	11	16	1	0	0	0	27	1	0	12	16	28
Број решења о престанку домског смештаја	9	7	51	27	115	254	16	78	369	175	288	463
Укупно	20	23	52	27	115	254	43	79	369	187	304	491

Домско збрињавање појединих категорија корисника отежано је из више разлога, пре свега, због недостатка смештајних капацитета и неадекватног збрињавања особа са одређеном врстом и степеном инвалидитета услед непостојања специјализованих установа за поједине категорије инвалидности. Закон о социјалној заштити предвиђа, кроз поступак лиценцирања пружаоца услуга, да прошири капацитете за смештај одраслих и старијих и тиме убрза смештај корисника који имају потребу за збрињавањем у институцији.

4.2.3. Социо-материјално угрожене породице

У складу са Законом о социјалној заштити (чл. 81.), право на новчану социјалну помоћ (у даљем тексту НСП) припада појединцу, односно породици, који својим радом, приходима од имовине или из других извора остварују приход мањи од износа новчане социјалне помоћи утврђеног поменутиим законом. Закон уводи и право на увећану и временски ограничену новчану социјалну помоћ, које може остварити појединац који је неспособан за рад, односно породица чији су сви чланови неспособни за рад. У приказу размера социјално-заштитне интервенције Градског центра поводом материјалне угрожености (сиромаштва), најважнији су подаци о породицама (домаћинствима) које остварују право на новчану социјалну помоћ.

Као што се може видети на следећем графикону, кретање укупног броја породица/корисника НСП у посматраном периоду показује осцилаторна кретања, са тенденцијом њиховог смањења, које је у односу на претходну годину износило око 7%. Гледано по појединим општинама Београда (таб. 46) ове породице у већини чине испод 1% удела у укупном броју домаћинстава општине.

Графикон бр. 22

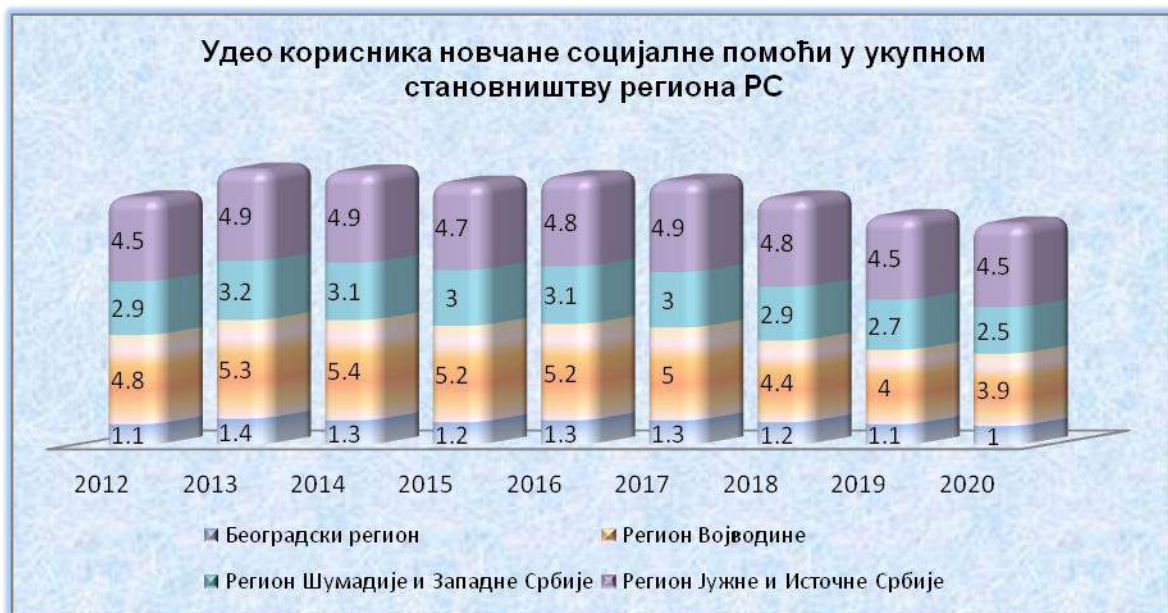
Табела бр. 46

Одељење	Укупан број породица – септембар 2021. године										2021	Укупан бр. домаћинстава а Попис 2011.	% учешћа породица НСП
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
Барајево	316	257	234	233	195	181	151	163	138	125	104	8.920	1.16
Вождовац	538	491	558	582	570	639	577	566	534	532	477	59.370	0.80
Врачар	369	395	420	416	422	392	317	264	237	204	170	25.236	0.67
Гроцка	282	272	317	319	326	277	281	291	286	299	303	27.134	1.12
Звездара	921	887	1.153	1.084	1.073	1.103	998	985	739	680	670	58.527	1.14
Земун	970	1.033	1.429	1.366	1.049	947	864	830	755	655	574	57.845	0.99
Лазаревац	450	459	466	476	506	559	565	532	480	485	480	18.862	2.54
Младеновац	425	390	470	475	343	409	379	377	343	315	295	17.512	1.68
Нови Београд	701	721	795	743	735	778	772	749	619	575	595	81.073	0.73
Обреновац	173	176	187	180	177	189	198	212	193	189	179	23.712	0.75
Палилуа	748	844	883	891	944	971	941	880	823	742	639	65.245	0.98
Раковива	283	266	293	333	418	421	415	463	430	436	376	40.036	0.94
Савски венац	70	79	99	105	86	75	69	86	75	68	58	16.288	0.36
Сопот	194	191	184	190	161	176	169	185	176	160	178	6.864	2.59
Стари град	192	153	171	165	174	151	155	147	123	109	93	21.492	0.43
Сурчин	428	314	246	285	289	293	443	425	394	361	298	12.877	2.31
Чукарица	635	654	824	861	813	910	917	1.021	997	971	925	65.440	1.41

УКУПНО	7.695	7.582	8.729	8.704	7.992	8.178	8.211	8.176	7.342	6.906	6.414	606.433	1.06
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---------	------

Такође, удео корисника НСП у укупном становништву појединих региона Србије показује да се Београдски регион издваја са њиховим најмањим процентуалним учешћем у укупном становништву и у посматраном периоду креће се око 1%.

Графикон бр. 23

На крају извештајне године било је укупно 6.404 породица које су користиле право на НСП. Према врсти права, више од половине (53,8%) остваривало је право на основну НСП; по основи неспособности за рад 26,9% и 19,2% је користило право као једнородитељска породица.

Графикон бр. 24

Табела бр. 47

Одељења ГЦСР децембар 2021.	Основна НСП	Увећана НСП Неспособни за рад	Увећана НСП Једнородитељске породице	Број чланова
Барајево	58	39	15	267
Вождовац	208	173	99	997
Врачар	84	62	25	330
Гроцка	209	85	57	699
Звездара	306	228	103	1304
Земун	343	138	104	1433
Лазаревац	238	146	98	1192
Младеновац	150	78	41	687
Нови Београд	414	92	97	1808
Обреновац	82	77	25	501
Палилула	230	187	214	1635
Раковица	252	68	88	892
Савски венац	26	23	6	97
Сопот	114	65	6	408
Стари град	42	37	8	135
Чукарица	506	162	187	2.222
Сурчин	186	66	57	917
Укупно	3.448	1.726	1.230	15.524

Породица - корисник НСП има у просеку мали број чланова. Од укупног броја породица које остварују право на НСП најзаступљеније су једночлане (45,9%), двочланих је око 18%, а приближно су подједнако заступљене породице са 3 и 4 члана. Са 6 и више чланова било је 9,3% породица.

Табела бр. 48

Број породица и број лица – корисника НСП евидентираних у ГЦСР				
Породице према броју чланова	2020		2021 децембар	
	Број породица	Број лица	Број породица	Број лица
Једночлана	2.986	2.986	2.940	2.940
Двочлана	1.283	2.566	1.145	2.290
Трочлана	747	2.241	648	1.944
Четворочлана	689	2.756	601	2.404
Петочлана	563	2.815	472	2.355
Породице са шест чланова	638	3.828	599	3.576
Укупно	6.906	17.192	6.404	15.509

Табела бр. 49

Број чланова	Београдска породица/домаћинство (Попис, 2011.)		породица-корисник НСП (децембар, 2021. године)	
	број	%	број	%
један	148.973	24.6	2.940	45.9
два	156.006	25.7	1.145	17.9
три	123.973	20.5	648	10.1
четири	110.341	18.2	601	9.4
пет	40.265	6.6	471	7.4
шест и више	26.875	4.4	599	9.3
Укупно	606.433	100.0	6.404	100.0

Подаци приказани у табелама недвосмислено показују да је знатан број породица изложен сиромаштву, као и на чињеницу да због начина одређивања 'минималног нивоа социјалне сигурности' (прага/линије сиромаштва) која не подразумева обезбеђивање егзистенцијалног минимума, многи материјално угрожени грађани и породице не успевају да уђу у систем социјалне заштите. Не улазећи у анализу показатеља, обима и распрострањености сиромаштва у Београду, од важности за систем социјалне заштите је потреба сагледавања целокупног проблема и са аспекта регионалности. Као што је по кључним економским показатељима Србија неравномерно развијена, тако и београдски регион карактеришу неуједначени развојни потенцијали и перспективе по појединим општинама.

Табела бр. 50

Старосна структура корисника НСП – децембар 2021. године						
Р.бр.	Одељења ГЦСР	до 18 година	18 - 26	26 - 65	65 +	Укупно
1	Барајево	100	17	124	26	267
2	Вождовац	376	61	440	120	997
3	Врачар	104	22	158	46	330
4	Гроцка	215	45	357	82	699
5	Звездара	449	121	604	130	1.304
6	Земун	556	129	641	107	1.433
7	Лазаревац	464	127	506	95	1.192
8	Младеновац	301	47	270	69	687
9	Нови Београд	813	176	738	81	1.808
10	Обреновац	232	38	179	52	501
11	Палилула	800	105	602	128	1.635
12	Раковица	326	91	426	49	892
13	Савски венац	24	5	45	23	97
14	Сопот	158	25	171	54	408
15	Стари град	29	7	73	26	135
16	Чукарица	963	176	976	107	2.222
17	Сурчин	393	83	393	48	917
	Укупно ГЦСР	6.303	1.275	6.703	1.243	15.524

У укупном броју корисника НСП приближно подједнако су заступљени одрасли (43,2%) и лица до 18 година (40,6%), што потврђује раније изнету чињеницу да је сиромаштво у региону Београд структурирано, како међу генерацијама које носе целокупни терет друштвене репродукције, тако и међу малолетним издржаваним лицима. Такође, приближно подједнако су заступљени млади (18-26 година) са 8,2% и лица преко 65 година са 8%.

Поједине, званично објављене статистичке анализе, указале су да су на нивоу РС управо, лица млађа од 15 година у највећој мери изложена ризику од сиромаштва (24,4%), као и млади од 18 до 24 године (24,9%). Најнижу стопу ризика од сиромаштва имала су лица старости од 25 до 54 године – 19,3%.

Према последњим расположивим подацима из 2020, «стопа ризика од сиромаштва износила је 21,7%, и у односу на 2019. годину нижа је за 1,5 процентна поена. Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености износила је 29,8%, и у односу на 2019. годину нижа је за 1,9 процентна поена. Стопа ризика од сиромаштва представља проценат лица чији је расположиви еквивалентни приход испод прага ризика од сиромаштва, који је у 2020. износио 22.000 динара просечно месечно за једночлано домаћинство. Стопа ризика од сиромаштва не показује колико лица је стварно сиромашно, већ проценат лица који имају еквивалентни расположиви приход нижи од прага ризика од сиромаштва.⁴⁰

Овome треба додати да је и даље је присутан *процес сужавања званично признате групе угрожених породица*, јер је реално неупоредиво већи број грађана и породица којима је помоћ државе неопходна. Нормативно предвиђени износи новчане социјалне помоћи драстично су нижи од средстава неопходних за репродукцију минимума егзистенције. Што је породица већа, то је овај раскорак израженији, а треба имати у виду да су у бројнијој породици присутни, по правилу, чланови малолетног узраста.

У вршењу јавних овлашћења у складу са **Законом о социјалној заштити** центар за социјални рад одлучује о остваривању права на новчану социјалну помоћ, на увећану новчану социјалну помоћ, на додатак за помоћ и негу другог лица, на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, на посебну новчану накнаду за родитеља који није у радном односу, а који је 15 година непосредно бринуо о детету чије је дете корисник права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица и остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад. У току године посебну нивчану накнаду примало је 75 особа.

⁴⁰ Извор: РЗС Саопштење 282/2021 Анкета о приходима и условима живота "Праг ризика од сиромаштва за домаћинство с двоје одраслих и једним дететом старости до 14 година износио је 39 600 динара, док је за четворочлано домаћинство с двоје одраслих и двоје деце старости до 14 година износио 46 200 динара."

4.2.4. Деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом

У складу са Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица центар учествује у сваком поступку који се води према малолетним учиниоцима кривичних дела.

У ситуацији када према малолетнику није вођен кривични поступак, центар може, по потреби, предузети низ активности из своје надлежности, применити мере из области и надлежности породично-правне и социјалне заштите (покренути поступак за смештај, донети решење о корективном надзору над вршењем родитељског права).

Центар је у обавези да реализује и прати изречене васпитне мере, васпитне налоге и посебне обавезе од стране тужилаштва или суда, која подразумева и контролу ванзаводских васпитних мера, реализацију васпитних мера појачаног надзора, праћење реализације и тока ресоцијализације у случају изречене заводске мере, као и стварање услова за прихват малолетника по истеку мера институционалне заштите.

Према прописима о вођењу евиденције и документације у социјалној заштити ова групација малолетника класификује се према два критеријума:

- врста преступа – на децу са асоцијалним понашањем и децу у сукобу са законом;
- узраст – на кривично неодговорну децу (до 14 година старости) и кривично одговорну (преко 14 година).

У укупном броју малолетних корисника, ова групација је заступљена са 7,7% и у 2021. години у ГЦСР евидентирано их је 2.569.

Као што је случај и са другим појавама које представљају индикаторе друштвених криза, статистички регистрован обим малолетничке делинквенције, потпуно одудара од реалне распрострањености појаве, тако да је објективан увид у кретање појаве (обим, динамика и структура) отежан, јер у њеном праћењу не постоји јединствен приступ. Евиденцију о малолетним преступницима води више институција које, сходно властитим прагматским потребама, региструју одређену врсту података.

Као поуздан показатељ појединих структурних обележја малолетничке делинквенције, статистика правосуђа располаже подацима и о малолетним учиниоцима кривичних дела који се добију редовним статистичким истраживањима.⁴¹

На следећим графиконима дати су подаци о малолетним учиниоцима кривичних дела којима су изречене кривичне санкције у периоду од 2010 до 2020 године за Републику Србију и 4 региона.

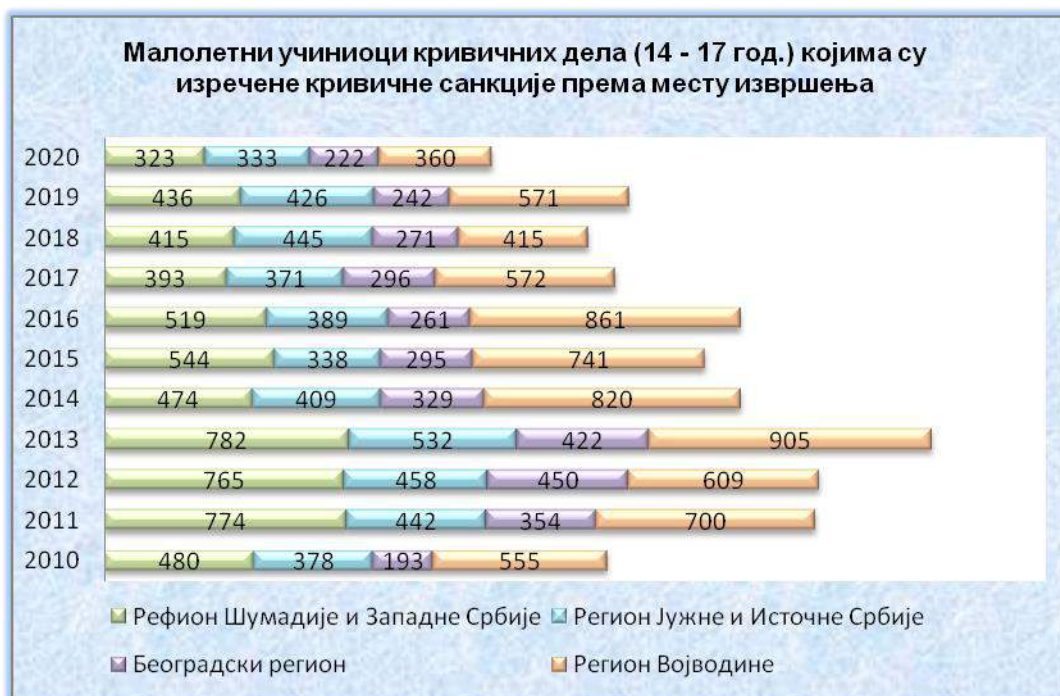
⁴¹ Извор: Републички завод за статистику; Методолошка објашњења: „Време посматрања је календарска година. Периодика истраживања је годишња, с тим да се подаци прикупљају месечно. Метод прикупљања података је извештајни и спроводи се путем образаца. Попуњавање образаца врши се у моменту окончања поступка, односно у моменту констатовања правоснажности одлуке сагласно законским одредбама. Основни извори из којих се преузимају подаци су коначне одлуке – јавног тужилаштва, односно правоснажне пресуде – решења суда“.

Графикон бр. 25

Територијална дистрибуција малолетних делинквената показује да су малолетни учиниоци кривичних дела у посматраном периоду најмање заступљени у Београдском региону, а чије би разумевање захтевало посебну анализу.

Графикон бр. 26

У **старосној структури** малолетних преступника евидентираних у ГЦСР нема значајнијих промена последњих неколико година – међу њима су и даље најбројнији малолетници доби 16 – 17 година.

У следећим табелама дати су подаци о деци и млађим пунолетним особама који су евидентирани у Градском центру за социјални рад током 2021. године.

Табела бр. 51

Малолетници са проблемима у понашању на евиденцији ЦСР у 2021. години према старости				
Старосна структура	Пренети	Новоевидентирани	Реактивирани	Укупно
до 14 год. (кривично неодговорна деца)	89	94	3	186
14 - 15	86	120	3	209
16 - 17	367	210	20	597
18 - 20	75	52	26	153
Укупно	617	476	52	1.145

Табела бр. 52

Малолетници у сукобу са законом на евиденцији ЦСР у 2021. години према старости				
Старосна структура	Пренети	Новоевидентирани	Реактивирани	Укупно
до 14 год. (кривично неодговорна деца)	23	57	3	83
14 - 15	50	68	7	125
16 - 17	508	494	24	1026
18 - 20	195	95	23	313
Укупно	776	714	57	1.547

На основу изнетих података може се уочити да и међу малолетницима са проблемима у понашању и у сукобу са законом доминирају деца узраста 16–17 година. Индикативна је правилност да опада број деце са поремећајима у понашању када се ради о тежини престапа, па у случају деце са асоцијалним понашањем досеже веома ниске размере – у односу на претходне године, број те деце је скоро преполовљен. Друштвена контрола, али и друштвена одговорност је редукована на теже облике малолетничког криминала, а опстаје висок степен толеранције према другим деликтима. Разне манифестације асоцијалног понашања су изван било каквог друштвеног интересовања, самим тим и одговарајућег реаговања релевантних институција и социјалних служби.

Национално законодавство Републике Србије, у складу са међународним стандардима и документима, односно, Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица (у даљем тексту: Закон о малолетницима), указује на алтернативе у погледу мера од значаја за кривични поступак, нарочито на алтернативне могућности и у члану 11. прописује различите врсте васпитних мера неинституционалног карактера као што су:

- Мере упозорења и усмеравања: судски укор и посебне обавезе (члан 11, 13. и 14. Закона о малолетницима);

- Мере појачаног надзора: од стране родитеља, усвојиоца или старатеља, у другој породици, од стране органа старатељства, појачани надзор уз дневни боравак у одговарајућој установи за васпитање и образовање малолетника (члан 11, 15, 16, 17. и 18. Закона о малолетницима).
- Закон о малолетницима такође афирмише и изрицање васпитних налога чији је циљ да се не покреће кривични поступак или да дође до његовог обустављања. Васпитне налоге може применити и тужилац, што је у складу са смерницама датим у Токијским правилима. Према малолетном учиниоцу кривичног дела може се применити један или више васпитних налога за кривично дело за које је прописана новчана казна или казна до 5 година затвора. Реч је о акцентирању васпитања уместо кажњавања. Закон о малолетницима афирмише, пре свега, мере које имају за циљ активно укључивање и преузимање одговорности малолетника у процесу реинтеграције у друштво, те су мере посебне обавезе, од посебног значаја, јер су васпитне мере упозорења и усмеравања које малолетник у кривичном поступку не може одбити (као што је случај са мером васпитног налога⁴²) и у том су смислу, кривичне санкције.

Табела бр. 53

Број малолетника на евиденцији ЦСР у току 2021. године са решењем суда о изреченим мерама према полу			
Број малолетника	М	Ж	Укупно
Број малолетника са изреченим судским укором	69	3	72
Број малолетника са изреченим васпитним налогом	34	9	43
Број малолетника са изреченом васпитном мером посебне обавезе	97	10	107
Број малолетника са изреченом мером појачаног надзора	103	9	112
Број малолетника са мером упућивања у васпитну установу	3	1	4
Број малолетника са мером упућивања у васпитно-поправни дом	22	1	23
Број малолетника и млађих пунолетних лица са изреченом казном малолетничког затвора	1	1	2
Укупно	329	34	363

Табела бр. 54

Број васпитних налога изречених у току 2021. године према врстама налога			
Васпитни налог	Број васпитних налога		Укупно
	М	Ж	
Поравнање са оштећеним како би се накнадом штете, извињењем, радом или на неки други начин отклониле, у целини или делимично, штетне последице дела	3	0	3
Редовно похађање школе или редовно одлажење на посао	2	0	2
Укључивање, без накнаде, у рад хуманитарних организација или послове социјалног, локалног или еколошког садржаја	5	2	7
Подвргавање одговарајућем испитивању и одвицавању од зависности изазване употребом алкохолних пића или опојних дрога	3	0	3
Укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућој здравственој установи или саветовалишту	18	8	26
Укупно	31	10	41

⁴² Непоступање по васпитном налогу може резултирати, у зависности од почињеног дела, до покретања кривичног поступка или до његовог наставка, чл. 62. став 6 Закона о малолетницима

Табела бр. 55

Број васпитних мера посебне обавезе изречених у току 2021. године према врстама посебне обавезе			
Васпитна мера посебне обавезе	Број васпитних мера за малолетнике		Укупно
	М	Ж	
Извињење оштећеном	1	0	1
Накнада штете оштећеном	0	0	0
Редовно похађање школе и неизостајање са посла	9	0	9
Оспособљавање за одговарајуће занимање	22	1	23
Укључивање без надокнаде у рад хуманитарних организација или обављање послова социјалног, локалног и еколошког садржаја	6	1	7
Укључивање у спортске активности	0	0	0
Подвргавање одговарајућем испитивању и одвикавању од зависности изазване употребом алкохолних пића или опојних дрога	2	1	3
Укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућој здравственој установи или саветовалишту	32	3	35
Похађање курсева за стручно оспособљавање или припремање и полагање испита којима се проверава одређено знање	3	0	3
Да не може да напусти место пребивалишта или боравишта без сагласности суда и посебног одобрења органа старатељства	0	0	0
Укупно	75	6	81

Табела бр. 56

Број васпитних мера појачаног надзора изречених у току 2021. године према врстама појачаног надзора			
Васпитна мера појачаног надзора	Број васпитних мера за малолетнике		Укупно
	М	Ж	
Појачан надзор од стране родитеља, усвојитеља или старатеља	26	3	29
Појачан надзор у другој породици	0	0	0
Појачан надзор од стране органа старатељства	75	6	81
Појачан надзор уз дневни боравак у одговарајућој установи за васпитавање и образовање малолетника	0	0	0
Укупно	101	9	110

У односу на претходну годину изречен је приближно исти број васпитних мера, изузев мера појачаног надзора којих је у извештајној години мање за 24,3%.

Према подацима Републичког завода за статистику, васпитна мера посебне обавезе, најчешће се изриче за кривична дела против имовине, затим, против живота и тела и насилничког понашања. Казна малолетничког затвора изриче се само старијем малолетнику који је учинио кривично дело за које је законом прописана казна затвора тежа од пет година ако због високог степена кривице, природе и тежине

кривичног дела не би било оправдано изрећи васпитну меру. Третман малолетних преступника углавном се реализује у отвореној заштити, будући да је мерама ресоцијализације у институционалним оквирима обухваћено 29 малолетника, односно 1% укупно евидентираних у 2021. години. Треба истаћи да су у заштити малолетника са поремећајима у понашању присутни проблеми, готово у свим фазама заштите,

нарочито у организовању постинституционалне заштите повратника из васпитних установа и васпитно-поправног дома. Неретко се догађа да се једина могућа интервенција органа старатељства своди на њихово увођење у право на новчану социјалну помоћ. У циљу унапређења рада органа старатељства у домену реаговања на проблем малолетничке делинквенције неопходна је шира друштвена подршка у домену раног откривања поремећаја у понашању и стварања услова за развијенији индивидуални третман ове деце и њихових породица.

4.2.5. Жртве насиља

По одредбама Породичног закона (члан. 197), насиље у породици је дефинисано као понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице.

У току 2021. године у Градском центру за социјални рад евидентирана је **13.501** жртва породичног насиља, што је за 8,4% више него претходне године. У периоду од 2011. године, насиље је у континуираном порасту (Графикон бр. 27), што је последица различитих фактора и резултат је, пре свега, унапређене законске регулативе - **Закон о спречавању насиља у породици**⁴³.

Графикон бр. 27

⁴³ Закон о спречавању насиља у породици, „Сл. гласник РС“, бр. 94/2016, примењује се од 1. јуна 2017. године

Иако евиденцију о насиљу води више институција и организација, званични подаци Републичког завода за статистику, такође показују стални пораст породичног насиља и према деци и према женама, посебно у Београдском региону.⁴⁴ Према подацима Републичког завода за социјалну заштиту, у 2020. години у Републици Србији пријављено је 8.365 случајева насиља према деци (0,69% укупног броја деце)⁴⁵.

Графикон бр. 28

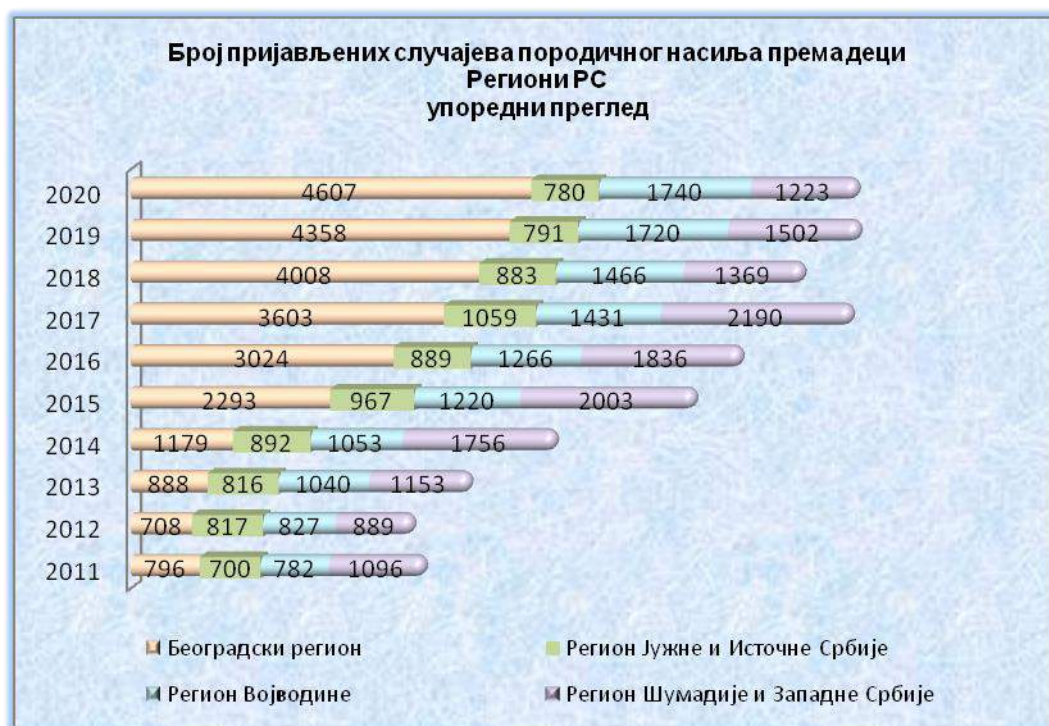

Посматрајући регионе РС, више од половине пријављених случајева насиља према деци било је у Београдском региону (55%), а најмање у Региону Јужне и Источне Србије (9,3%).

⁴⁴ Извор података: ДевИнфо, Републички завод за статистику

⁴⁵ Извор: ДевИнфо РЗС – Процена броја деце у РС 0 -17 година средином 2020. године – 1.198.957

Графикон бр. 29

Према званично објављеним подацима, насиље над женама, такође је у сталном порасту, а последње три године, оно се одржава на приближно истом нивоу.

Графикон бр. 30

Графикон бр. 31

Посматрајући регионе РС према броју пријављених случајева насиља, у односу на претходну годину, повећање ових пријава забележено је једино у Београдском региону за око 7%, док је у осталим њихов број нешто мањи.

У 2021. години у Градском центру за социјални рад евидентирана је 4.961 пријава породичног насиља над децом и 8.540 за пунолетне жртве. Међу жртвама насиља доминирају одрасла и малолетна лица, што упућује на чињеницу да су жртве изложене насиљу од стране најближих особа, било да се ради о насиљу родитеља над децом или партнерском насиљу.

Графикон бр. 32

❖ *Заштита деце од насиља у породици*

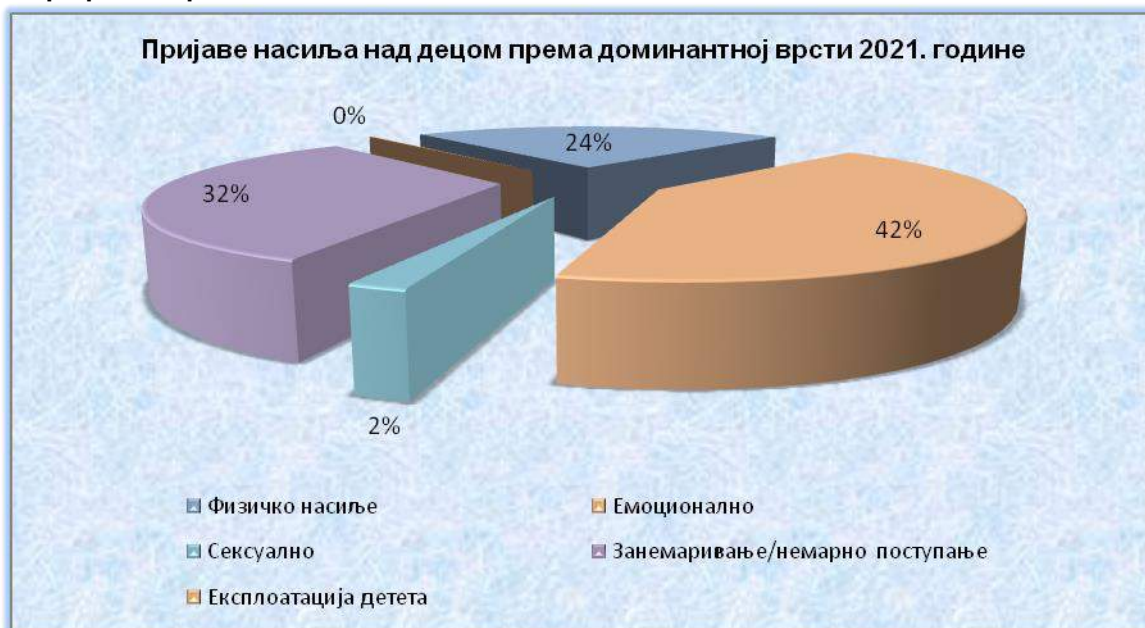
Током 2021. године евидентирана је 4.961 малолетна жртва породичног насиља, што је за 7,6% више у односу на претходну годину. Највећи број случајева насиља дешавао се у биолошким породицама, било да су оне потпуне (родитељи и деца) или потпуне проширене породице. Више од половине (52,8%) малолетних жртава чине деца узраста од 6 до 14 година, али не мање забрињавајућа чињеница је да је свако четврто дете узраста до 5 година жртва неког облика породичног насиља.

Графикон бр. 33

У укупном броју пријава за децу, трећина су пријаве за физичко насиље, које по правилу прати и емоционално. Деца су у 94 случајева била жртве сексуалног насиља што је за 38,2% више него претходне године, а 8 деце евидентирано је као жртва експлоатације. У контексту ових података, треба истаћи да су у највећем броју случајева деца – жртве, изложена различитим и узајамно повезаним облицима насиља, тако да се оно ретко испољава у једном/ чистом виду.

Графикон бр. 34

Заштита деце жртава насиља, злостављања и занемаривања је сложен процес у коме учествују установе, организације и појединци из различитих система, те ефикасна интервенција претпоставља континуирану сарадњу и захтева координирану акцију свих учесника у процесу.

Табела бр. 57

Поступци које је ЦСР предузимао у току 2021. године у случајевима заштите деце од насиља у породици			
Врста поступка	Број деце		Укупно
	Девојчице	Дечаки	
Издвајање - број деце која су издвојена из породице сама (без родитеља)	8	5	13
Издвајање - број деце која су из породице издвојена заједно са ненасилним родитељем	20	19	39
Покретање поступака пред судом	14	12	26
Пружање материјалне, правне или стручно саветодавне подршке и помоћи детету у ЦСР	1.050	1.082	2.132
Упућивање детета на услуге других одговарајућих установа	556	549	1105
Упозоравање родитеља на недостатке у вршењу родитељског права - корективни надзор	35	45	80
Нешто друго	28	22	50
Укупно	1.711	1.734	3.445

Табела бр. 58

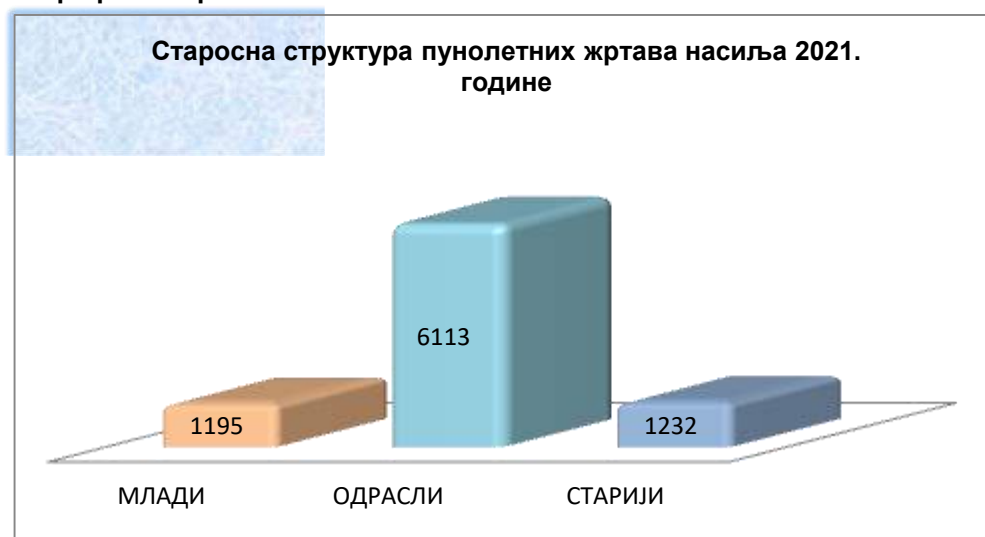
Број поступака за заштиту деце жртава од породичног насиља које је ЦСР покренуо према суду, по службеној дужности у току 2021. године према врстама поступка	
Врста поступка	Број деце
Поступак за изрицање мере заштите од насиља у породици	166
Поступак за потпуно лишавање родитељског права	32
Поступак за делимично лишавање родитељског права	16
Кривична пријава	3
Поступак за доношење привремене мере принудног лечења	11
Поступак за заштиту права детета	44
Укупно	272

У области заштите од насиља у породици орган старатељства по Породичном закону има широк дијапазон овлашћења, почев од покретања судског поступка, помоћи суду у прибављању потребних доказа, достављања налаза и мишљења о сврсисходности тражене мере до предузимања мера старатељске заштите, ургентног збрињавања и предузимања других мера породично-правне и социјалне заштите. Сем наведеног, орган старатељства има и овлашћење да подноси кривичне и прекршајне пријаве.

❖ *Заштита пунолетних жртава од насиља*

У 2021. години у Градском центру за социјални рад евидентирано је 8.509 пријава за пунолетне жртве насиља у породици, што је за 10,3% више у односу на претходну годину. У највећем броју радило се о партнерском насиљу и потпуним брачним / ванбрачним породицама у којима живе родитељи са децом (59,1%), односно о потпуним проширеним породицама, у којима, поред родитеља и њихове деце, живе и сродници (20%). Од укупног броја пријава за пунолетене, највећи број је евидентиран у групацији одраслих (71,7%), а приближно исти број пријава односио се на младе и старије жртве насиља.

Графикон бр. 35

Као и претходних година, највећи број пријава односио се на особе женског пола (68,1%) које су у највећој мери изложене физичком насиљу брачних/ванбрачних или бивших партнера и у следећој табели може се видети однос свих жртава и починилаца насиља, што потврђује раније изнету чињеницу да се злостављање и други облици насиља најчешће догађају у примарној породичној заједници.

Када је у питању доминантна врста породичног и партнерског насиља, и даље је најчешће физичко насиље, а посебно драматичан и поражавајући је податак да је међу пунолетним жртвама евидентирано 29 сексуалних и 5 економских облика насиља, док су те бројке међу децом / жртвама знатно веће (94 жртве сексуалног и 8 малолетних жртава економске експлоатације).

Графикон бр. 36

Најчешћи подносици пријаве (у укупном броју пријава) били су полиција (65,2%) и суд/тужилаштво (10,1%), док су жртве у 10,4% случајева били подносиоци пријаве. Такође, из године у годину, у порасту је број пријава од стране јавних институција, због интензивирање међусекторске сарадње и координације у циљу подизања свести и планирања активности у спречавању породичног насиља. У том контексту, ради планирања одговорног и ефикасног друштвеног реаговања у заштити жртава породичног насиља, Градски центар за социјални рад је на основу члана 58. Закона о социјалној заштити (Сл. гласник РС 24/2011) органа старатељства у случајевима насиља у породици потписао Споразум о сарадњи у примени Општег и посебног протокола заштите деце од злостављања и занемаривања и жена на територији града Београда.

Табела бр. 59

Број свих пријава насиља у ЦСР према подносиоцима пријаве/обавештења у току 2021. године	
Порекло пријаве	Укупно
Члан породице	932
Друго лице ван породице	332
Јавна установа (школа, дом здравља, вртић....)	292
Полиција	8.531
Суд/Тужилаштво	1.323
Удружење грађана	0
Орган старатељства по службеној дужности у другим поступцима	170
Жртва	1.367
Анонимна пријава	126
Неко други	12
Укупно	13.085

Поступак почетне процене у смислу препознавања насиља и предузимања интервенција за заштиту од насиља спроводи се у центру у сарадњи са другим релевантним службама у заједници. Поступак обухвата процену ризика, процену стања и процену потреба жртве насиља. Уколико постоји потреба за свеобухватнијом проценом укључују се стручњаци из разних система, након чега се разматра планирање мера и услуга за заштиту или других потреба. Осмишљен план за заштиту мора да садржи између осталог и резервни план, уколико се договорене мере заштите не могу спровести.

Табела бр. 60

Поступци које је ЦСР предузимао у току 2021. године у случајевима заштите пунолетних жртава породичног насиља									
Врста поступка	Старост корисника						Укупно М	Укупно Ж	Укупно
	Млади		Одрасли		Старији				
	М	Ж	М	Ж	М	Ж			
Издвајање жртве насиља из породице	5	9	0	24	0	2	5	35	40
Покретање поступака пред судом	0	1	1	4	0	0	1	5	6
Кривична пријава	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пружање материјалне, правне или стручно саветодавне подшке жртви насиља у ЦСР	193	464	1.098	2.762	198	360	1.489	3.586	5.075
Упућивање жртве насиља на услуге других одговарајућих установа	119	210	299	862	98	166	516	1.238	1754
Нешто друго	0	0	0	0	0	3	0	3	3
Укупно	317	684	1.398	3.652	296	531	2.011	4.867	6.878

Табела бр. 61

Број изречених мера заштите од насиља у породици (према Породичном закону) евидентираних у ЦСР у току 2021. године према врсти мера	
Врста мере	Број изречених мера
Издавање налога за иселјење из породичног стана или куће без обзира на право својине/закупа непокретност	36
Издавање налога за усељење у породични стан или кућу без обзира на право својине/закупа непокретности	3
Забрана приближавања члану породице на одређеној удаљености	183
Забрана приступа у простор око места становања или места рада члана породице	116
Забрана даљег узнемиравања члана породице	270
Укупно	608

Према Закону о спречавању насиља у породици којим се уређује спречавање насиља у породици и поступање државних органа и установа, као део координационог тима, Центар је током 2021. године добио 3.985 обавештења о предузетим хитним мерама према починиоцима насиља. На групи за координацију и сарадњу, према законом дефинисаним одредбама, сачињено је 2.768 индивидуалних планова заштите и подршке жртвама насиља у породици.

Табела бр. 62

Број хитних мера изречених учиниоцима у току 2021. године (према Закону о спречавању насиља у породици) према врсти мере и службеном лицу које изриче меру			
Број хитних мера	Службено лице које изриче меру		Укупно
	Полицијски службеник	Суд	
Мера привременог удаљења учиниоца из стана	905	595	1500
Мера привремене забране учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази јој	1547	938	2485
Укупно	2.452	1.533	3.985

4.2.6. Особе са инвалидитетом

Особе са инвалидитетом представљају посебно осетљиву групу становништва. Њихове специфичне потребе дефинисале су начин њихове заштите. Све развијене земље данас имају транспарентне и прецизно дефинисане инструменте којима се инвалидне особе штите. Ови инструменти и правне норме имају задатак да гарантују инвалидним особама право на уживање квалитетног живота, у условима који обезбеђују достојанство, унапређују самопоуздање и олакшавају активно учешће у заједници.

Треба нагласити и то да су саме особе са инвалидитетом, путем самоорганизовања, допринеле промени односа и ставова у друштву према њиховим проблемима и потребама. Савремени приступ и модели заштите особа са инвалидитетом, као и Стандардна правила Уједињених нација (1993) као темељни међународни документ, који садржи укупно 22 правила којих се потписнице требају придржавати, у осигурању животних услова и права особа са инвалидитетом, део је и Националне стратегије за особе са инвалидитетом у Републици Србији. Суштина модела заштите особа са инвалидитетом у први план истиче социјални модел, који подразумева инклузију, односно, начело да особа са инвалидитетом има способности, могућности и интересе и да може придонети друштву, а друштво са своје стране треба да одговори на потребе ових особа. Више година у стручној јавности истиче се потреба за формирањем централног регистра са циљем да се утврди тачан број особа са инвалидитетом – по врсти и степену тешкоћа, полу, на локалном и на нивоу региона. Евиденцију о особама са инвалидитетом води више институција различитих подсистема, као што су здравствени и образовни, а у систему социјалне заштите, евиденција о овим особама усклађивана је према захтевима ресорног министарства и Републичког завода за социјалну заштиту. Према подацима Пописа 2011. године у Београду је регистровано 98.424 особа са инвалидитетом, од којих су 59,5% особе женског и 40,5% мушког пола. Идентификацијом шест базичних потешкоћа у функционисању на подручју Београда (Попис, 2011.) у збировима је евидентирано 161.267 особа са инвалидитетом. Методологија коју је предложила Вашингтонска група подразумевала је да је свако лице могло пријавити потешкоће у вези више проблема, тако да су особе које су пријавиле много потешкоћа или потпуну онеспособљеност, сматране особама са инвалидитетом

У популацији Београда особе са инвалидитетом су заступљене са 6% и чине 17,3% укупног броја ОСИ у Републици Србији.⁴⁶

⁴⁶ Извор: База података РЗС

Табела бр. 63

Попис 2011	Укупно	Особе с инвалидитетом	Особе без инвалидитета	Непознат статус
Становништво према статусу инвалидитета – Попис 2011. године				
Београдска област	1.659.440	98.424	1.527.429	33.587
Барајево	27.110	2.382	23.845	883
Вождовац	158.213	9.129	144.389	4.695
Врачар	56.333	3.084	51.959	1.290
Гроцка	83.907	4.780	76.628	2.499
Звездара	151.808	8.309	140.542	2.957
Земун	168.170	9.515	155.780	2.875
Лазаревац	58.622	3.924	53.848	850
Младеновац	53.096	4.758	47.407	931
Нови Београд	214.506	10.863	199.944	3.699
Обреновац	72.524	5.312	65.112	2.100
Палилула	173.521	10.432	160.465	2.624
Раковица	108.641	5.996	101.091	1.554
Савски венац	39.122	2.272	36.090	760
Сопот	20.367	1.915	17.981	471
Стари град	48.450	2.827	44.868	755
Чукарица	181.231	9.898	167.913	3.420
Сурчин	43.819	3.028	39.567	1.224

Особе са инвалидитетом чине 14,1% укупног броја корисника евидентираних 2021. године у Градском центру за социјални рад.

Табела бр. 64

Особе са инвалидитетом на евиденцији ЦСР у току 2021. године према старости и полу			
Старост	Мушки	Женски	Укупно
Деца	1.906	1.023	2.929
Млади	630	405	1.035
Одрасли	3.925	3.200	7.125
Старији	1.925	3.301	5.226
Укупно	8.386	7.929	16.315

У старосној структури ОСИ 43,7% чине одрасли; нешто мање од трећине су старији, 18% су малолетни, а 6,3% су младе особе са инвалидитетом. Према полној структури нешто више је мушкараца (51,4%) у односу на жене (48,6%). Оваква

старосно полна структура одудара од оне коју карактерише општа популација ОСИ у којој доминирају остарела лица (65 и више година) и особе женског пола.

Табела бр. 65

Број особа са инвалидитетом у ЦСР у току 2021. године према врсти инвалидитета и старости					
Врста инвалидитета	Старосна структура				Укупно
	Деца	Млади	Одрасли	Старији	
Телесни инвалидитет	1.396	285	2.576	2.651	6.908
Интелектуални инвалидитет	332	218	1.759	258	2.567
Сензорни инвалидитет	198	72	321	120	711
Первазивни развојни поремећаји,	379	58	28	2	467
Вишеструки инвалидитет	390	265	142	5	802
Ментална обољења	234	137	2.299	2.190	4.860
Укупно	2.929	1.035	7.125	5.226	16.315

Међу особама са инвалидитетом доминирају особе са телесним је (42,3%) и менталним обољењима (29,8%). Особе са инвалидитетом најчешће остварују право на додатак за туђу помоћ и негу и увећани додатак за туђу помоћ и негу. Право на додатак за помоћ и негу другог лица има лице коме је због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица да би задовољило своје основне животне потребе.

Табела бр. 66

Додатак за помоћ и негу другог лица према врсти права – децембар 2021. године			
Одељења ГЦСР	Основна	Увећана	Укупно
Барајево	56	96	152
Вождовац	201	797	998
Врачар	49	227	276
Гроцка	127	342	469
Звездара	220	601	821
Земун	290	815	1105
Лазаревац	98	270	368
Младеновац	137	269	406
Нови Београд	249	977	1226
Обреновац	173	308	481
Палилула	281	811	1092
Раковица	158	468	626
Савски венац	32	164	196
Сопот	59	90	149
Стари град	64	217	281
Чукарица	275	784	1059
Сурчин	97	175	272
Укупно	2.566	7.411	9.977

Табела бр. 67

Старосна структура корисника туђе помоћи и неге – децембар, 2021. године						
Одељења ГЦСР	Врста права	До 18.GOD	18-26	26-65	Преко 65	Укупно
Барајево	Основна	19	4	11	22	56
	Увећана	9	13	38	36	96
Вождовац	Основна	67	11	73	50	201
	Увећана	130	44	352	271	797
Врачар	Основна	29	3	9	8	49
	Увећана	41	14	85	87	227
Гроцка	Основна	40	11	33	43	127
	Увећана	58	19	147	118	342
Звездара	Основна	87	18	62	53	220
	Увећана	112	55	259	175	601
Земун	Основна	119	21	83	67	290
	Увећана	138	70	360	247	815
Лазаревац	Основна	29	9	25	35	98
	Увећана	40	25	127	78	270
Младеновац	Основна	53	15	32	37	137
	Увећана	39	17	107	106	269
Нови Београд	Основна	89	24	74	62	249
	Увећана	170	52	395	360	977
Обреновац	Основна	54	13	52	54	173
	Увећана	37	24	134	113	308
Палилула	Основна	97	23	100	61	281
	Увећана	140	57	365	249	811
Раковица	Основна	65	14	44	35	158
	Увећана	73	33	209	153	468
Савски венав	Основна	13	4	7	8	32
	Увећана	35	5	64	60	164
Сопот	Основна	17	3	13	26	59
	Увећана	2	9	46	33	90
Стари град	Основна	35	0	20	9	64
	Увећана	44	12	83	78	217
Чукарица	Основна	110	15	85	65	275
	Увећана	132	67	348	237	784
Сурчин	Основна	37	5	28	27	97
	Увећана	29	9	74	63	175
Укупно ГЦСР		2.189	718	3.944	3.126	9.977

Осим овог права лица са инвалидитетом могу остварити и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица у зависности од степена телесног или другог оштећења.

Осим што бораве у примарној породици, особе са инвалидитетом збрињавају се и институционално: смештајем у установу социјалне заштите, прихватилиште или прихватну станицу или у сродничку и другу хранитељску породицу.

На крају 2021. године услуге смештаја користиле су 1.584 инвалидне особе, а као и претходних година, највећи број њих збринут је у установама социјалне заштите (96,2%). И поред хроничног проблема у заштити инвалидне деце – недостатка броја хранитељских породица, у протеклој години се наставио тренд повећања броја деце са инвалидитетом која су смештена у хранитељским породицама. У извештајној години у хранитељске породице смештено је 9 деце.

Закон о социјалној заштити недвосмислено обавезује све релевантне друштвене институције да не дискриминишу већ оснаже инвалидне особе за самосталан и достојанствен живот, те да их, у мери у којој је то могуће, што ефикасније интегришу у заједницу.

5. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА КОЈА СЕ ФИНАНСИРАЈУ ИЗ БУЏЕТА ГРАДА

Закон о социјалној заштити одређује социјалну заштиту као организовану делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености. То значи да сваки појединац и породица којима је неопходна друштвена помоћ и подршка, а ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварање услова за задовољавање основних животних потреба имају право на социјалну заштиту у складу са законом. Право на социјалну заштиту се обезбеђује пружањем услуга социјалне заштите и материјалном подршком. Законом је предвиђено да се из буџета локалне заједнице финансирају права и услуге, као што су: једнократне помоћи, бесплатни оброк, друге врсте материјалне помоћи, дневне услуге у заједници (помоћ у кући, дневни боравак, лични пратилац) услуге подршке за самостални живот (персонална асистенција, привремено становање), саветодавно – терапијске и социјално-едукативне услуге (терапија, медијација, услуге саветовања) и услуге смештаја (привремени смештај у прихватилиште или прихватну станицу). Права и услуге социјалне заштите које обезбеђује јединица локалне самоуправе, односно град Београд корисницима ГЦСР одређена су Одлуком о правима и услугама социјалне заштите.

• Дневне услуге

Помоћ у кући као једну од дневних услуга локалне заједнице, пружа установа Геронтолошки центар Београд, а обезбеђује се лицима која услед старости, хроничне болести или инвалидитета имају ограничене физичке способности и могућности да задовоље свакодневне основне личне и животне потребе. **На услугу помоћ у кући упућено је током 2021. године 2.454 корисника.** Крајем 2019. године промењена је Одлука о правима и услугама социјалне заштите те услугу помоћи у кући могу од марта 2020. године да користе деца са сметњама у развоју са процењеним I степеном подршке предшколског и основношколског узраста која су укључена у васпитно-образовни процес у кућним условима.

Табела бр. 68

Година	Укупан број старијих корисника (65 +)	Број <u>старијих</u> корисника помоћи у кући
2011	15.392	2.200
2012	16.553	2.067
2013	17.169	2.635
2014	16.346	2.313
2015	16.250	2.642
2016	18.309	3.045
2017	20.087	3.026
2018	21.419	2.966
2019	22.432	2.822
2020	22.748	2.563
2021	23.803	2.454

Дневни боравак - Право на дневни боравак имају деца и млади са сметњама у физичком и психичком развоју. Услугу дневног боравка за децу и младе реализује Центар за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју у оквиру петнаест организационих јединица. На услугу је током 2021. године упућено 76 деце, 147 младих и 465 одраслих ОСИ лица.

Лични пратилац - Лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу, односно школу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе. Сврха ангажовања личног пратиоца је пружање детету одговарајуће индивидуалне практичне подршке ради укључивања у редовно школовање и активности у заједници, ради успостављања што већег нивоа самосталности. Пружалац услуге је током 2021. године била НВО Дечије срце, а услугу је у 2021. години користило 623 деце са инвалидитетом.

- **Услуге подршке за самосталан живот**

Персонална асистенција - Услуге персоналне асистенције доступне су пунолетним лицима са инвалидитетом са процењеним првим или другим степеном подршке, која остварују право на увећани додатак за туђу негу и помоћ, имају способности за самостално доношење одлука, радно су ангажована или активно укључена у рад различитих удружења грађана, спортских друштава, политичких партија и других облика друштвеног ангажмана, односно укључене су у редовни или индивидуални образовни програм. Сврха услуге персоналне асистенције је пружање одговарајуће индивидуалне практичне подршке која је кориснику неопходна за задовољавање личних потреба и укључивање у образовне, радне и друштвене активности у заједници, ради успостављања што већег нивоа самосталности. У 2021. години на услугу су код пружаоца услуге НВО Центар за самостални живот особа са инвалидитетом упућене 59 особа са инвалидитетом.

Привремено становање за младе који напуштају социјалну заштиту – Градски центар је у 2021. години наставио са реализацијом услуге привременог становања за децу и младе без родитељског старања. Услугу су током 2021. године користило 5 корисника. Услуга у целости утиче на побољшавање квалитета живота младе особе, а најуспешнија је у делу стицања вештина и знања за свакодневни живот и интеграције у средини.

- **Услуге смештаја**

Услуга смештаја у прихватилиште или прихватну станицу за децу и младе односно одрасле и старе, обезбеђује краткотрајни смештај и осигурава безбедност, изналажење одрживих решења за кризне ситуације, задовољавањем основних потреба корисника и приступ другим услугама.

Услугу привременог збрињавања деце без родитељског старања, жртава злостављања, занемаривања, насиља, деце која су пронађена у скитњи, просјачењу, у стању социјалне потребе је у току 2021. године користило укупно **234** деце и **199** пунолетних корисника.

Табела бр. 69

Број решења за смештај деце у прихватилишта у току 2021. године према старости и полу									
Врста смештаја	Узраст								Укупно
	0 - 2		3 - 5		6 - 14		15 - 17		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Прихватилиште за ургентну заштиту деце од насиља	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Прихватилиште за децу и младе	12	9	12	17	41	45	37	26	199
Прихватна станица	10	7	10	2	2	1	2	1	35
Укупно	22	16	22	19	43	46	39	27	234

Табела бр. 70

Број решења за смештај пунолетних корисника у прихватилишту у току 2021. године према старости и полу							
Врста смештаја	Млади		Одрасли		Старији		Укупно
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Прихватилиште	13	14	84	27	33	28	199

Предах смештај је услуга којом се пружа краткорочни и повремени смештај деце и младих са сметњама у развоју, а који се обезбеђује као дневни, викенд или вишедневни смештај, ради пружања подршке корисницима и њиховим породицама у одржавању и побољшавању квалитета живота, са циљем останка корисника у породици. Првобитно је била намењена деци и младима да би се у новембру 2019. године ова услуга проширила тако да је могу користити и одрасла и старија лица са сметњама у функционисању, и то : са интелектуалним и менталним тешкоћама или тешкоћама у психичком функционисању и аутизмом, са вишеструким сметњама у развоју, односно функционисању, са сензорним инвалидитетом, са физичким инвалидитетом. Услуга се пружа до 45 дана у току календарске године с тим што може трајати најдуже 20 дана у континуитету. У извештајној години на услугу је упућено 140 корисника.

- **Материјална подршка**

Право на разне видове материјалне подршке остварује се ради обезбеђења егзистенцијалног минимума и подршке социјалној укључености појединца и породице.

➤ **Једнократна помоћ** обезбеђује се лицу које се изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, као и лицу које се упућује на домски или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза неопходне за реализацију смештаја. У току 2021. године укупно је исплаћено 11.328 решења, односно, нешто више у односу на 2020. годину када је исплаћено укупно 11.043 решења.

Табела бр. 71

Ред. број	Одељења ГЦСР	Број исплаћених решења за једнократну помоћ		
		2019	2020	2021
1	Барајево	138	99	114
2	Вождовац	1.088	1134	1.103
3	Врачар	267	200	216
4	Гроцка	561	610	610
5	Звездара	1.374	1261	1.375
6	Земун	1.315	1118	1.124
7	Лазаревац	367	295	503
8	Младеновац	696	661	532
9	Н.Београд	940	841	928
10	Обреновац	270	252	207
11	Палилула	1.125	1147	1.045
12	Раковица	916	890	828
13	Савски венац	133	118	92
14	Сопот	270	255	329
15	Стари град	177	197	179
16	Сурчин	375	345	330
17	Чукарица	1.703	1.620	1.813
	Укупно	11.715	11.043	11.328

Повремена једнократна новчана помоћ је право које могу да остваре **ученици основних и средњих школа** чије су породице корисници права на новчану социјалну помоћ, деца и млади који користе услуга домског или породичног смештаја и деца и млади са телесним инвалидитетом који користе услугу становање уз подршку за трошкове превоза од места становања до образовне установе. Ово право је користило на месечном нивоу од **144 у марту до 31 корисника у октобру** месецу 2021.

Право на повремену једнократну новчану помоћ за **ученике основних и средњих школа** чије је школовање финансирано из буџета Републике Србије, чије су породице корисници права на новчану социјалну помоћ **за набавку школског**

прибора је у 2021. години користило је **2.445** корисника док је у 2020. години користило је 2670 ученика а у 2019. години исплаћено за 3.111 корисника.

Повремену новчану помоћ могли су да остваре и **корисници права на новчану социјалну помоћ старији од 65 година**. Право на ову врсту помоћи је исплаћено је у 2021. години за **1.560 корисника**, у 2020. години за 728 корисника. У 2019. години исплаћено је укупно 650 корисника који су остварили ово право. Током 2021. године промењена је и Одлука те се ово право може остварити два пута годишње.

Право на интервентну једнократну новчану помоћ могу да остваре: појединаци и породице погођене елементарном непогодом у износу од једне до три зараде; затим, изненадном смрћу у износу од једне до пет зарада; потпуно неспособани за рад, под условом да приход у претходна три месеца не прелази једну просечну зараду исплаћену у претходном месецу и да осим стамбеног простора који одговара потребама појединца односно породице и земљишта у површини од 0,5 ха нема других непокретности - у износу до једне зараде; појединац односно породица, која је стамбено угрожена и то за плаћање закупнине у износу до једне зараде; стамбено угрожени за побољшање услова становања, под условом да приходи у претходна три месеца не прелазе једну просечну зараду исплаћену у претходном месецу, и да је он или члан породичног домаћинства потпуно неспособан за рад - у износу од једне до пет зарада. У 2021. години исплаћена су **943** решења, што је за око 9% више у односу на претходну годину.

Табела бр. 72

Интервентна једнократна новчану помоћ – исплаћена решења			
Одељења ГЦСР	2019	2020	2021
Варајево	29	43	36
Вождовац	115	84	81
Врачар	39	33	34
Гроцка	11	15	15
Звездара	217	188	252
Земун	125	111	118
Лазаревац	20	19	10
Младеновац	14	13	11
Нови Београд	97	96	94
Обреновац	0	1	0
Палилула	149	82	104
Раковица	101	47	44
Савски венац	1	5	1
Сопот	3	9	0
Стари град	18	19	18
Сурчин	22	7	2
Чукарица	90	90	123
Укупно:	1.051	862	943

- **Право на сталну новчану помоћ** могу да остваре **родитељи тројки, четворки, петорки, шесторки и дуплих близанаца** и у 2021. години ово право је **остварило 1067 породица са 338 деце** (2020. години 111 породица са 349 деце); родитељи деце предшколског узраста - у износу од једне просечне зараде; родитељи деце основношколског узраста - у износу од две просечне зараде; родитељи деце која похађају средњу школу до краја школовања, а најдуже до 20. године живота, под условом да се финансирају из буџета и да сва деца похађају средњу школу - у износу од три просечне зараде.
 - Сталну новчану помоћ могу да остваре и **деца без родитељског старања, корисници услуге домског или породичног смештаја** која су способна за рад, у месечном износу од једне просечне зараде, од дана **престанка услуге смештаја**, а најдуже годину дана, под условом да најмање две године пре завршетка школовања имају пребивалиште на територији града Београда. У просеку је на месечном нивоу у Градском центру **41 млада особа** остварило ово право, док је претходне године ово право остварило њих 30.
 - Сталну новчану помоћ могу да остваре и **лица према којима је извршено насиље**, а која се налазе на евиденцији Градског центра или било којег државног органа или пружаоца услуга социјалне заштите под условима одређеним Одлуком. На месечном нивоу у 2021. години право је у Градском центру у просеку остваривало **17 корисника/жена** жртава насиља у породици. Претходне године исто право је користило 19 корисника.
 - Сталну новчану помоћ могу да приме и **једнородитељске породице** које су корисници права на новчану социјалну помоћ једном годишње у износу од 65% од висине номиналног износа новчане социјалне помоћи за појединца. Током 2021. године право је користила **1021** породица, нешто више у односу на претходну годину (1.040).
- Стална новчана помоћ за брата или сестру који су постављени за старатеља деци без родитељског старања, чија су оба родитеља преминула, са којима чине заједничко домаћинство, је право уведено у марту 2021. године и исто је користило 6 корисника.
- **Средства за личне потребе обезбеђују** се кориснику привременог смештаја у прихватилиште за жене жртве насиља у породици за време док траје услуга смештаја, уколико корисник не може сам да их обезбеди из прихода и примања која остварује по основу рада, односно од прихода од имовине. Средства се обезбеђују у процентуалном износу од просечне зараде остварене по запосленом у граду Београду у претходном месецу у односу на месец у којем је поднет захтев. У складу са чл. 68. Одлуке, за жене жртве насиља у породици приликом смештаја у прихватилиште, на нивоу ГЦСР, у просеку на месечном нивоу средства су исплаћена за **29 корисника** (22 корисника у 2020 години).
 - **Право на бесплатни оброк** могу да користе појединац и породица - корисници права на новчану социјалну помоћ, лица чији приход по члану домаћинства не прелази 50% минималне зараде за месец који претходи месецу у коме је поднет захтев под условом да су: стара и изнемогла лица чији сродници нису у

могућности да им ову помоћ пружи, или имају у породици лице које је остварило право на додатак за помоћ и негу другог лица. Током 2021 године Одлука је измењена па право на бесплатни оброк могу користити и лица која живе на улицама Београда, за време ванредног стања или ванредне ситуације и у ситуацији када лице нема лична документа.

Табела бр. 73

Одељења ГЦСР	Просечан број породица - корисника бесплатног obroка у 2021. години
Барајево	166
Вождовац	456
Врачар	154
Гроцка	237
Земун	1.199
Звездара	1.003
Лазаревац	650
Младеновац	525
Нови Београд	1.263
Обреновац	418
Палилула	759
Раковица	453
Савски венац	23
Сопот	198
Стари град	81
Сурчин	675
Чукарица	1.287
Просек	9.547

Број корисника овог права је нешто мањи у односу на 2020. годину, када је право користило 10.386 корисника. Ово смањење броја корисника можемо образложити и смањењем броја корисника новчане социјалне помоћи.

➤ **Право на стипендију** имају ученици средњих школа и студенти корисници права на новчану социјалну помоћ, права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица и услуге домског или породичног смештаја. Ово право је у просеку на месечном нивоу користило 295 ученика и студената.

➤ **Привремено становање за младе који напуштају социјалну заштиту** – Градски центар је у 2021. години наставио са реализацијом услуге привременог становања за децу и младе без родитељског старања. Услугу су током 2021. године користила **5** корисника, а од почетка реализације услуге 63.

6. ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА

Центар за социјални рад у складу са Законом о социјалној заштити (члан 120) обавља следеће послове:

- Процењује потребе и снаге корисника и ризике по њега, планира пружање услуга социјалне заштите;
- Спроводи поступке и одлучује о правима на материјална давања и о коришћењу услуга социјалне заштите;
- Предузима прописане мере, покреће и учествује у судским и другим процесима;
- Води прописане евиденције и стара се о чувању документације корисника.

6.1. Послови процене и планирања

У члану 33. Закона о социјалној заштити се прописује да услуге процене обухватају процену стања потреба снага и ризика корисника и других особа које су од значаја за корисника, процену старатеља, хранитеља и усвојитеља.

Табела бр. 74

Број услуга процене и планирања према корисницима услуга ЦСР у току 2021. године					
Стручни поступак	Број поступака				Укупно
	За децу	За младе	За одрасле	За старије	
Почетна процена	4.223	535	5.644	2.825	13.227
Усмерена процена корисника	461	118	746	321	1.646
Број сачињених планова	387	144	1.173	1.495	3.199
Број поновних прегледа	1.368	295	2.452	2.297	6.412

Највећи број реализованих стручних поступака се односи на почетне процене које су реализоване за 11,4% евидентираних корисника, што је на нивоу почетних процена као претходне године.

Усмерена процена деце и младих обавезно се спроводи у следећим случајевима: када је дете издвојено из породице да би му се осигурала безбедност; када се планира смештај детета ван породице уз сагласност или без сагласности родитеља; када случај уђе у судску процедуру, а присутна је сложеност елемената који утичу на одлуку.

Табела бр. 75

Број осталих процена у току 2021. године	
Врста процене	Број поступака процене
Процена опште подобности усвојитеља	57
Процена опште подобности старатеља	174
Број процена опште подобности хранитеља које спроводи ЦСР (средине у којима нема ЦПСУ)	49
Број донетих одлука о подобности сродника за пружање услуге породичног смештаја	95
Број донетих одлука о подобности потенцијалних хранитеља за пружање услуге породичног смештаја	49
Друго	93

6.2. Супервизијски послови

Супервизија је процес у коме се кроз професионалну подршку и учење применом стандарда реализују стручни задаци у социјалној заштити. Стручњаци у центру за социјални рад на тај начин развијају знање и способности да преузму одговорност за сопствени рад али и да подигну квалитет заштите корисника. Супервизор има задатак да усмерава, подстиче и процењује рад стручњака (водитеља случаја) и обједињава едукативно-развојну, подржавајућу и административну функцију супервизије.

Супервизори су у највећој мери били ангажовани у стручном послу индивидуалне супервизије на нивоу појединачног случаја.

Табела бр. 76

Стручни послови супервизора и број реализованих послова у току 2021. године	
Стручни послови супервизора	Број реализованих активности/ донетих планова и извештаја
Број индивидуалних планова професионалног развоја водитеља случаја	344
Број извештаја о напретку водитеља случаја	247
Број одржаних индивидуалних супервизијских састанака	6722
Број одржаних групних супервизорских састанака	1342
Број случајева у којима је супервизор члан тима као стручни радник	3446
Број случајева где је супервизор радио као водитељ случаја	2273

Налаз и стручно мишљење сачињава водитељ случаја у писаном облику када је потребно суду, другом органу или установи доставити резултате процене или када је потребно упутити корисника на коришћење услуге у другу установу или организацију.

Следи табеларни приказ послова Центра у вршењу јавних овлашћења

Табела бр. 77

Број налаза и стручног мишљења на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права у току 2021. године		
Поступак пред судом	Број налаза и мишљења	Број деце
Вршење родитељског права	2.675	3.093
Регулисање личног односа детета и родитеља	185	241
Извршни поступак у регулисању виђања детета и родитеља	97	129
Издржавање детета	13	13
Лишење родитељског права	87	107
Кривични поступак против родитеља због занемаривања и злостављања детета	66	76
Прекршајни поступак	49	53
Поступак за заштиту права детета	42	51
	3.214	3.763

Поступци у којима су достављани налази и мишљења суду, односе се на заштиту права и интереса детета, вршење родитељског права, регулисање личног односа родитеља и детета, издржавање детета, лишење родитељског права, кривични поступак против родитеља због занемаривања и злостављања детета, целисходност покретања припремног поступка, припремни поступак, кривични поступак и прекршајни поступак према малолетним учиниоцима.

Послови у вршењу јавних овлашћења за пунолетна лица

Табела бр. 78

Број захтева суда у поступцима који се односе на одрасле и старије у току 2021. године	
Поступак пред судом	Број одраслих и старијих
Супружничко издржавање	18
Издржавање других сродника	5
Укупно	23

6.3. Управно- правни послови

Према Правилнику о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад, **управно-правни послови** обухватају примену управно процесних правила у вођењу поступака и доношењу одлука у управним правима чије је решавање законом поверено центру за социјални рад.

Табела бр. 79

Број решења/закључака према врсти права – 2021. године					
Врста решења/закључка	Број захтева према врсти права				
	Новчана социјална помоћ	Додатак за помоћ и негу другог лица	Увећани додатак за помоћ и негу другог лица	Једнократна новчана помоћ	Помоћ за оспособљавање за рад
Број поднетих захтева за остваривање права у години	5.653	2.677	2.380	15.826	7
Број решења о признавању права у години	3.211	1.419	1.009	12.646	7
Број решења којима је одбијен захтев за признавање права у години	402	411	294	552	0
Број закључака о обустави поступка у години	427	70	21	628	0
Број закључака о одбацивању захтева у години	175	9	9	204	0
Број решења којима је престало право у поступку преиспитивања у години	90	172	353	0	0
Број закључака о даљем признавању права у поступку преиспитивања у години	1.220	177	181	0	0

6.4. Услуге - неодложне интервенције

Укупан број неодложних интервенција обухвата интервенције реализоване у оквиру радног времена центра и интервенције пружене у времену између 15:30 до 8 сати наредног дана, викендом и празником.

Табела бр. 80

Број предузетих неодложних интервенција у току 2021. године	
Узраст корисника	Број интервенција
За децу	168
За младе	24
За одрасле	72
За старије	38
Укупно	302

Највећи број пружених неодложних интервенција односио се на ургентну заштиту и збрињавању деце (55,6%) и углавном се ради о деци која су у ризику или су жртве злостављања и занемаривања која су изложена породичном насиљу, као и деца са поремећајем у понашању и малолетници у сукобу са законом којима је, за случај изостанка родитељског старања, потребно обезбедити присуство органа старатељства у истражном поступку.

7. САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ

Основна делатност у Саветовалишту је саветодавни и психотерапијски рад који је намењен грађанима Београда. Психотерапијски модалитет који се доминантно примењује је системска породична терапија са породицама, паровима и појединцима. Поред тога, обавља се и породична медијација, медијација између малолетних учинилаца кривичних дела и жртава, као и три програма групног рада: третман намењен починиоцима насиља у партнерским односима, програм „Оснаживање жена против насиља“ и нови групни третман намењен адолесцентима, који је са радом почео у мају 2021. Током 2021. године у Саветовалишту је евидентирано 1.389 корисника (1.074 нових и 325 са којима је рад започет раније), што је за 18% више у односу на претходну годину. Одржано је 4.109 сеанси (2.862 индивидуалних, 795 партнерских, 333 породичних, групних 119). Са починиоцима насиља одржано је 67 групних сеанси, 25 сеанси на оснаживању жена против насиља и са адолесцентима 27. Такође, одржане су 102 котерапијске сеансе и 20 супервизорских. *На следећим графиконима приказан је начин рада и врсте проблема по терапеуту током извештајне године*

Графикон бр. 37

У погледу проблема с којима се клијенти јављају, у поређењу са 2020. годином актуелно се јавља мањи број клијената са потешкоћама у партнерским односима и чешћи су у постразводним процесима. Такође, за 12% порастао је број клијената са индивидуалним проблемима.

Када је реч о примарном проблему због кога се клијенти јављају Саветовалишту, током 2021. године 34,1% случајева односило се на партнерску проблематику; 19,9% на родитељску; 21,4% су проблеми деце, а 24,6% проблеми одраслих клијената.

Графикон бр. 38

У следећој табели могу се видети примарни проблеми због којих су се клијенти у 2021. Години обраћали Саветовалишту

Табела бр. 81

У ОДНОСУ ПАРТНЕРА		
КОНФЛИКТНА ПАРТНЕРСКА КОМУНИКАЦИЈА	11,4	34,1
ПРЕДРАЗВОДНА ОДЛУКА	4,8	
ЕМОЦИОНАЛНО ЗЛОСТАВЉАЊЕ	4,6	
ФИЗИЧКО ЗЛОСТАВЉАЊЕ	3,2	
ПРЕСТАНАК ПЕРТНЕРСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ	2,4	
ПРЕЉУБА	1,2	
ЕМОЦИОНАЛНО ЗАНеМАРИВАЊЕ	1,5	
РАД НА БЛИСКОСТИ	1,7	
ЉУБОМОРА	0,5	
ПРОБЛЕМИ СА ПОРОДИЦОМ ПОРЕКЛА	1,6	
АЛКОХОЛИЗАМ	0,2	
НЕПОШТОВАЊЕ ОД СТРАНЕ ПАРТНЕРА	0,7	
СЕКСУАЛНИ ПРОБЛЕМИ/ИДЕНТИТЕТ	0,2	
СУКОБИ ОКО ФИНАНСИЈА	0,1	
РОДИТЕЉСКОЈ САРАДЊИ		19,9
ВИЂАЊЕ / НЕРЕГУЛИСАНО РОДИТЕЉ-ДЕТЕ	5,1	19,9
КОНФЛИКТ У РОДИТЕЉСКОЈ КОМУНИКАЦИЈИ	8,4	
ТЕРАПИЈА РАЗВОДА	1,9	
ПРЕСТАНАК РОДИТЕЉСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ	2,8	
РОДИТЕЉСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	1,2	
НЕДОВОЉНО АНГАЖОВАЊЕ ОКО ДЕЦЕ И ПОРОД.	0,5	

ДЕЦА			
ЗАНЕМАРЕНА – ЗЛОСТАВЉАНА		8,1	21,4
ПРОБЛЕМИ У КОМУНИКАЦИЈИ РОДИТЕЉ - ДЕТЕ	4,5		
ПОРЕМЕЋАЈ ПОРОДИЧНИХ СТРУКТУРА И УЛОГА	1,1		
ЕМОТИВНО ЗЛОСТАВЉАЊЕ ДЕТЕТА	0,8		
ЗАНЕМАРИВАЊЕ ЕМОТ. ПОТРЕБА ДЕТЕТА	0,4		
ФИЗИЧКО ЗЛОСТАВЉАЊЕ ДЕТЕТА	0,5		
СЕКСУАЛНО ЗЛОСТАВЉАЊЕ ДЕТЕТА	0,4		
ФИЗИЧКО/ЕМОТИВНО ЗЛОСТ. РОДИТЕЉА	0,4		
ИНД. ПРОБЛЕМИ ДЕТЕТА		13,3	
ПОРЕМЕЋАЈ ПОНАШАЊА ДЕТЕТА	4,2		
ДЕЛИНКВЕНЦИЈА, КРАЂА, ШКОЛСКИ НЕУСПЕХ	1,1		
АДОЛЕСЦЕНТНА КРИЗА	0,7		
ЗЛОУПОТРЕБА СУПСТАНЦИ	0,6		
ФОБИЈЕ - СТРАХОВИ	0,3		
ОСТАЛО	6,4		

ОДРАСЛИ			
ПСИХИЈАТРИЈСКА СИМПТОМАТОЛОГИЈА		4	24,6
ДЕПРЕСИВНОСТ	1,8		
ПСИХОТИЧНИ / ПАРАНОИДНИ СИМПТОМИ	0,7		
СУИЦИДАЛНОСТ	0,1		
КОЦКА	0,2		
СОЦИЈАЛНА АНКСИОЗНОСТ	0,9		
ПСИХОСОМАТСКИ СИМПТОМИ	0,3		
ОСТАЛИ ПРОБЛЕМИ		20,6	
МУЛТИПРОБЛЕМСКЕ ПОРОДИЦЕ	3,5		
ПРОБЛЕМИ ИДЕНТИТЕТА - НЕСИГУРНОСТ	2,9		
ПРОБЛЕМИ СЕПАРАЦИЈЕ	1,6		
ПОРОДИЧНО НАСИЉЕ	1,6		
ГУБИЦИ И ПОРОДИЧНИ ГУБИЦИ	2,8		
БОЛЕСТ	0,7		
ПРОФЕСИОНАЛНИ ИДЕНТИТЕТ	1		
ОСТАЛО	6,5		
УКУПНО		100 %	

Према броју клијената у односу на број терапеута по општинама, као и претходних година знатно је већа оптерећеност у Одсеку Саветовалишта у Земуну с обзиром на број становника који му гравитира (Земун, Нови Београд, Сурчин).

Табела бр. 82

Одсек и број терапеута	број	%
Руска (5)	303	32,4
Палилула (4)	272	29,1
Земун (2)	213	22,8
Звездара (2)	148	15,8
Укупно	977	100,0

Према начину

укључивања

клијената, предњачи самоиницијативно укључивање (41,6%), из Одељења ГЦСР (34,4%), по препоруци других корисника (8,7%), по препоруци других терапеута (4,7%). Ови подаци говоре да је и даље највећи број клијената који су информисани о постојању саветовалишта те се у највећем броју самоиницијативно обраћају (и то жена у пропорцији 3 према 1 у односу на мушкарце, у највећем проценту супруге 27,5%).

Табела бр. 83

Начин укључивања клијената				
Година	Самоиницијативно	Из одељења ГЦСР	По препоруци других корисника СБИП	По препоруци других терапеута
2010	57,3 %	18,0 %	8,3 %	5,6 %
2011	62 %	22,0 %	11 %	6,5 %
2012	52,7%	23,7%	8,7%	14,8%
2013	47,3%	28,2%	9,8%	4,7%
2014	50,8%	26,5%	9,0%	4,3%
2015	49,4%	28,7%	9,5%	3,8%
2016	43,8%	31,1%	12,4%	3,8%
2017	41,7%	32,7%	12,9%	4,2%
2018	43,6%	32,4%	13,2%	5,9%
2019	41,2%	34,6%	12,3%	5,9%
2020	49,5%	29,7%	12,1%	2,5%
2021	41,6%	34,4%	8,7%	4,7%

Графикон бр. 39

По питању постигнутих промена код клијената нема значајних одступања у односу на претходне године те су позитивне промене постигнуте у 60,1% случајева, без промена је било 19,9% случајева, у 17% је било рано да се доноси процена о промени, и у око 2,8% су клијенти били преусмерени у другу установу.

Табела бр.84

Промене постигнуте код клијената						
	2019.		2020.		2021.	
	Проценти		Проценти		Проценти	
Промене уз одржавање симптоматског понашања	21,9		27,0		27,6	
Промене 1. реда – повлачење симптоматског понашања	25,2	56,9	26,1	61,1	25,3	60,1
Промене 2. реда – повлач. симпт. пон. са променом структура и уверења	9,8		8,0		7,2	
Нема промена	17,9		14,8		19,9	
Остало	21,4		20,9		17	
Упућени у другу установу	3,8		3,3		2,8	
Укупно процената	100		100			

Током извештајне године одржане су 3 медијације између мал.починилаца и жртве и 5 породичних. Иако се дуго година медијација примењује као добар начин доласка до задовољавајућих решења мирним путем још увек није у довољној мери афирмисана, што би било у интересу грађана и њихове добробити као мирног начина решавања преговора свих категорија (партнерских односа, развода и договора око деце, породичних односа, адолесцената).

8. ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПОСЛОВЕ ПЛАНИРАЊА И РАЗВОЈА

На основу Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака у Градском центру за социјални рад у Београду, Одељење за послове планирања и развоја, обавља по свом садржају разноврсне послове, који управо својом посебношћу ово одељење чине јединственим како у Градском центру тако и у Републици Србији. Међу најзначајнијим пословима су послови проучавања и праћења појава и проблема којима се бави социјална и породично-правна заштита, положаја и услова за развој социјалне и породично-правне заштите, израда разних извештаја и анализа које се односе на делатност Градског центра и сходно томе предлагање мера за унапређење делатности и израда интерних елабората и упутстава за унапређење система социјалне и породично-правне заштите у Београду.

Поред тога, стручни радници овог одељења обављају послове пружања стручне помоћ по захтеву одељења Градског центра у решавању проблема, врше стручну анализу примењених мера и пружених услуга корисницима центра за социјални рад на нивоу појединачног случаја и на нивоу циљних група корисника, анализирају и врше евалуацију квалитета пружених услуга, поштовања стручне процедуре и стандарда стручног рада, утврђују потребе за обуком стручних радника унутар центра, те сходно томе организују и реализују програме обуке и активности које имају за циљ развој општих, посебних и специфичних компетенција пружаоца услуга.

Израда годишњих извештаја о раду, одељенских као и извештаја ГЦСР у Београду, Информатора о раду ГЦСР, вођење базе података о завршеним програмима обуке стручних радника, осмишљавање и учествовање у пројектним активностима, организација семинара, округлих столова, трибина и конференција о питањима о делатности центра за социјални рад, итд. су неки од послова који се реализују у овом одељењу.

Значајни аспект рада Одељења за послове планирања и развоја у току 2021. године, као и претходних година, односио се и на рад са корисницима Градског центра за социјални рад, као и на рад са потенцијалним корисницима и то у измењеним околностима услед пандемије вируса SARS –COVID 19, најчешће путем електронске комуникације или телефоном .

Стручни радници Одељења за послове планирања и развоја су свакодневно корисницима који су се обраћали са неким захтевом, непосредно, путем телефона или електронске поште, пружали информације о правима и услугама из области социјалне и породично-правне заштите. Тако је током године евидентирано 1.810 позива грађана. Све ове послове током 2021. године обављало је, поред руководиоца одељења, (психолог) 6 социолога, 3 социјална радника, 2 педагога, 2 правника и 1 психолог.

8.1. Рад по приговорима - Законска основа и сврха обраде приговора

Закон о социјалној заштити РС је у делу *Права корисника* предвидео право и могућност корисника да приговара на рад центра за социјални рад који је у Градском

центру за социјални рад у Београду, организован тако да корисник има могућност да се са приговором обрати директору ГЦСР, а обраде приговора се спроводе у Одељењу за послове планирања и развоја.

Поред тога што је сврха обраде приговора осигурање заштите најбољих интереса појединачног корисника услуга ГЦСР и начин спровођења законских одреби о поштовању права корисника, она је и компонента механизма контроле, усмеравања, надгледања и евалуације примене стандарда стручног рада у пракси ГЦСР, тим пре што се поред поднесака корисника услуга ГЦСР у интерну процедуру обраде приговора узимају и они дописи других институција који су усмерени на поступке контроле правилности и законитости рада ГЦСР.

У следећој табели дат је приказ укупног броја приговора и расподела заступљености приговора по одељењима ГЦСР у којој можемо видети да по рангу предњачи Палилула, Чукарица, Звездара, Земун и Нови Београд. Ако упоредимо задњих пет година које су дате у табели, можемо уочити да је просечно највише приговарано на рад Одељења Звездара, потом Земун, Палилула и Нови Београд. У 12 случаја корисници су подносили приговор на рад више одељења истовремено.

Табела бр. 85

ОДЕЉЕЊЕ	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ранг 2017.	Ранг 2018.	Ранг 2019.	Ранг 2020.	Ранг 2021.
Земун	59	81	60	33	44	4	1	1	6	4
Звездара	65	67	52	51	45	2	2	3	1	3
Нови Београд	77	50	59	43	43	1	5	2	4	5
Палилула	63	60	44	39	48	3	3	5	5	1
Раковица	35	34	23	25	28	7	7	7	7	8
Чукарица	55	39	43	44	46	5	6	6	3	2
Вождовац	46	57	46	47	30	6	4	4	2	6
Стари град	34	16	15	20	21	8	13	15-16	9	9
Лазаревац	18	25	21	11	10	14	9	8-9	13	15
Савски венац	33	26	21	14	16	9	8	8-9	12	16
Младеновац	20	18	16	10	11	13	11-12	13-14	14	14
Врачар	28	18	17	15	14	9-10	11-12	12	11	11
Сурчин	13	13	19	9	13	15	14-15	10	15	12-13
Гроцка	28	21	16	21	29	9-10	10	13-14	8	7
Обреновац	27	12	18	19	13	11	16	11	10	12-13
Сопот	6	5	5	7	3	17	17	16-17	16	16-17
Барајево	11	13	5	4	3	16	14-15	16-17	17	16-17
Београд	38	19	19	36	28	-	-	-	-	-
Укупно	656	596	516	460	463	-	-	-	-	-

У току 2021. године у писарници управне зграде Градског центра за социјални рад у Београду примљено је и у Одељењу за послове планирања и развоја евидентирано, класификовано и обрађено укупно **463** поднесака који су по свом садржају сврстани у најширу категорију «приговор» у интерној бази података што значи да је свега 0,4

% од укупног броја корисника приговарало директору ГЦСР. Према категорији порекла односно идентификације подносиоца највећи број приговора потиче од грађана, корисника услуга социјалне заштите који се већ налазе на евиденцији поступајућих одељења ГЦСР.

Поређењем са укупним бројем приговора у претходних пет година, уочава се да је број писаних поднесака означених као Приговор у 2021. години смањен и на нивоу је прошлогодишњег.

Број приговора који се односе на заштиту деце (174) и даље је мањи од броја приговора који се односе на заштиту одраслих (289). Највећи број приговора 290 поднели су директно грађани односно сами корисници (или њихови законски заступници).

Секретаријат за социјалну заштиту је проследио 56 поднесака који су класификовани као приговори, а Заштитник грађана 22.

Највећа учесталост у поднетим приговорима, у току 2021. године, евидентира се у областима остварења права на материјалну, новчану помоћ, 117 поднесака, и у области породично правне заштите 155 поднеска, односно, најчешће вршења родитељског права (89 поднесака).

Оба ова подручја рада центра су и најподложнија приговору услед незадовољства корисника и разлике у виђењу животних околности корисника и стручних радника који процењују односно достављају суду мишљење у вези са вршењем родитељског права у бракоразводним споровима и ређе, у случајевима алтернативног старања о деци као и да ли су испуњени услови за остваривање права на новчану социјалну помоћ.

Ове године, као и претходне, уочава се да је остваривање права на приговор Градском центру за социјални рад у Београду најчешће било покретано незадовољством корисника услед, како наводе изостанка предузимања одговарајућих мера социјалне и породично правне заштите као и квалитетом процене. Нешто ређе, указују на непрофесионалан однос стручњака градског центра, а најмањи број корисника изражава незадовољство у вези са непоштовањем рокова.

8.2. Рад по осталим захтевима

У евиденцији Одељења за послове планирања и развоја под називом „остали захтеви“ води се веома значајан број различитих активности Одељења:

- Обраћања грађана непосредно или у оквиру рубрике „питајте нас“ на нашој интернет презентацији;
- Обраћање различитих институција из Београда, али и из целе Србије;
- Организовање едукација и семинара;
- Преписка иницирана од стране Одељење за послове планирања и развоја према нашим одељењима која често садржи информације о изменама постојећих и доношењу нових законских и подзаконских аката;
- Преписка везана за реализацију услуге Привремено становање.

У току 2021. године било је укупно 1259 ових захтева, нешто мање него 2020. (1.682). Када се разматрају најчешћи подносиоци захтева, као и претходне године доминирала су обраћања грађана путем мејла (572), потом различитих институција (394) и обраћања општинских одељења (237) .

Када је у питању старосна структура корисника, доминирају одрасла лица на која се односи 1.033 захтева, а у групацији деца и млади било је 226 обраћања. У односу на разлог обраћања, највећи број захтева односи се на остале разлоге обраћања 773 - позиви на обуке, достављање података, разна питања, тражење података..., а затим на различите видове тражења информација које се односе на материјална давања 389.

Табела бр. 86

	Остали захтеви	Категорија	
		Деца	Одрасли
Укупно	1.259	226	1.033
Барајево	12	1	11
Београд	693	110	583
Центар ван Београда	60	14	46
Чукарица	42	11	31
Гроцка	17	2	15
Лазаревац	6	0	6
Младеновац	10	2	8
Нови Београд	54	9	45
Обреновац	15	6	9
Палилула	85	14	71
Раковица	30	5	25
Савски венац	17	10	7
Сопот	7	2	5
Стари град	15	1	14
Сурчин	10	1	9
Вождовац	46	9	37
Врачар	16	2	14
Земун	39	6	33
Звездара	77	14	63
Више одељења	8	4	4

8.3. Рад по захтевима за стручну помоћ

У 2021. години укупан број захтева за пружање стручне помоћи износи **100**: из области заштите деце и младих 43 и из области заштите одраслих лица 57 захтева за стручну помоћ. Највећи број захтева поднеле су друге институције 50 и то у односу на конкретан случај. Број захтева за стручну помоћ је нешто већи од броја поднетих захтева у 2020. години када их је било 77.

Следи табеларни приказ захтева за стручну помоћ, који су поднети у ГЦСР током 2021. године

Табела бр. 87

Стручне помоћи	Укупно	Категорија	
		Деца	Одрасли
Укупно	100	43	57
Барајево	/	/	/
Београд	/	/	/
Чукарица	4	3	1
Гроцка	3	1	2
Лазаревац	3	2	1
Младеновац	2	1	1
Нови Београд	7	3	4
Обреновац	3	1	2
Палилула	3	1	2
Раковица	7	6	1
Савски венац	3	1	2
Сопот	/	/	/
Стари град	4	3	1
Сурчин	2	1	1
Вождовац	4	/	4
Врачар	3	3	/
Земун	/	/	/
Звездара	2	1	1
Друге институције	50	43	7

Поступајући по овим захтевима стручни радници су с обзиром на епидемиолошку ситуацију ређе реализовали састанке са стручним тимовима одељења која су тражила стручну помоћ или учествовали на конференцијама случаја које су организоване у конкретним случајевима у односу на претходне године. Стручна помоћ је углавном реализована писаним инструкцијама.

8.4. Усавршавање и обука запослених у ГЦСР

Обука и стручно усавршавање запослених (волонтера и новозапослених) је законом јасно дефинисано, као и обавеза стручног радника и стручног сарадника да се стручно усавршава. Континуирана едукација сходно новим стандардима и акредитовање нових програма и услуга је у складу са потребом сталног унапређења стручног рада и јачања професионалних капацитета запослених.

У циљу ефикасне примене Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад и успостављању нове методологије рада, стручни радници у Градском центру за социјални рад се усавршавају у складу са позицијом на којој раде.

Градски центар за социјални рад располаже годишњим планом обука и усавршавања. Током 2021. године све планиране обуке нису реализоване услед трајања ванредне ситуације и ограничења броја лица која могу боравити у одређеном простору.

Стручни радници Одељења за послове планирања и развоја су у току 2021. године сачинили обуке које су категорисане код Коморе социјалне заштите, од чега је реализовано само 10 којима је обухваћено 220 стручних радника (све интерне обуке су осмишљене и реализоване у Одељењу за послове планирања и развоја).

Одељење за послове планирања и развоја је формирало базу података о броју стручних радника у Градском центру који су завршили акредитоване програме обуке, а иста је проширена и са програмима обуке који нису акредитовани.

У следећој табели је приказан укупан број стручних радника који су похађали програме стручног усавршавања у извештајном периоду.

Табела бр. 88

Редни број	Назив Обуке	Број учесника
1	Нове услуге у социјалној заштити, искуства и изазови (интерна)	23
2	Права и услуге социјалне заштите града Београда-пракса, проблеми, решавања (интерна)	17
3	Насиље у изолацији и током ванредног стањапроглашеног због пандемије вируса Ковид-19 (интерна)	24
4	Финансијска контрола (ФУК) у социјалној заштити – изазови, дилеме и практична примена (интерна)	19
5	Положај центра за социјални рад у односу на положај детета у разводу родитеља (интерна)	17
6	Процудере као инструменти интерне контроле пословних процеса у склопу финансијског управљања и контроле корисника јавних средстава (интерна)	20
7	Дискриминација према маргинализованим групама (интерна)	16
8	Психијатријски болесници као жртве/починиоци насиља (интерна)	21
9	Старија лица у систему социјалне заштите-пракса, изазови решења (интерна)	10
10	Управљање и располагање имовином (интерна)	53
11	Положај и права деце жртава у кривичном поступку (АСТРА)	6
12	Сигурна места несметан развој деце (ТИП)- (Фондација СОС дечија села Србија)	9
13	Нема оправдања за злостављање (ФИЦЕ Србија)	2
14	Концепт социјалног предузетништва и примери добре праксе у Р. Србији (МЛУ)	1
15	Разиграно родитељство у пракси:Јачање система за интерсекторски програм подршке родитељству (обука,УНИЦЕФ)	5
16	Базични концепти за алтернативну подршку у кризи (обука,ФИЦЕ Србија)	8
17	Припрема за самосталан живот и права деце без родитељског старања (конференција, Фондација СОС села Србија)	4
18	Образовање као одговор на изазове миграција-заштита деце (конференција, ФПН)	27
19	Утицај пандемије на насиље над женама у Србији	1
20	Базични концепти за алтернативну подршку у кризи (ФИЦЕ, обука)	9
21	Разиграно родитељство у пракси: јачање система за интерсекторски програм подршка родитељству (УНИЦЕФ; обука)	5
22	Помагачи и грађани - на истој страни (СОЦИАТИВА, Комора социјалне заштите, панел дискусија)	60
23	Изазови могућности унапређења стручног рада (Удружење стручних радника Србија, међународна трибина)	28
24	Мерење, подизање свијести и ангажовање политика ради унапређења борбе против злоупотребе дјечијег рада и принудног рада (МОР, обука)	2
25	Изазови и потенцијали мешовитих миграција у републици Србији (Група 484 конференција)	1
26	Значај међусобне координације свих учесника у процесу уписа у матичну књигу рођених (округли сто)	28
27	Процена и управљање безбедоносним ризицима у ситуацијама насиља у партнерским односима у породици (АЖЦ)	5
28	Злоупотреба дечијег рада:нове концептуализације и изазови за социјалну	26

	заштиту (национална конференција)	
29	Правни и институционални одговор на насиље у породици извршено уз злоупотребу ватреног оружја у Републици Србији (трибина)	16
30	Саслушање деце која су жртве експлоатације и трговине људима (Савет Европе)	3
31	Подршка дечацима и младићима избеглицама и мигрантима који су преживели сексуално насиље или су у ризику од њега: стандарди, смернице и изазови (УНИЦЕФ)	3
32	Културне норме, вредности и праксе у земљама порекла (ЦРПС)	10
33	Ка позитивном малолетничком правосуђу (конференција, РЗСЗ)	1
34	Разиграно родитељство у пракси; јачање система за интерсекторски програм подршке родитељству (УНИЦЕФ)	14
35	Пропуштена зарада радно способних лица за време пандемије (КСЗ)	6
36	Округли сто за супервизоре (КСЗ)	15
37	Орган старатељства-незаштићен сведок (међународна конференција КЦЗ и ЦСР Ниш)	3
38	Вођење случаја у центру за социјални рад (акредитована, РЗСЗ)	16
39	Основна обука за супервизоре (акредитована, РЗСЗ)	3
40	Улога центра за социјални рад у прелиминарној идентификацији и пружању услуга подршке жртвама трговине људима	17
41	Основна обука за правнике у центрима за социјални рад (акредитована, КСЗ)	3
42	Медијација између жртве и малолетног починиоца кривичног дела (акредитована, КСЗ)	4
43	Медијација – основни програм (акредитована, КСЗ)	3
44	Медијација породична (акредитована, КЦЗ)	3
45	Превенција насиља над старима (акредитована, КСЗ)	4
46	Насиље над старијим особама, специфичности, препознавање и стратегије превенције (акредитована, КСЗ)	6
47	Интервенције ЦСР у висококонфликтним разводима (акредитована, КСЗ)	9
48	Најбољи интерес детета у поступку развода брака родитеља (акредитована, КСЗ)	9
49	Примена скале за процену функционалне способности корисника (акредитована, КСЗ)	6
50	Вођење случаја у социјалној заштити (акредитована, КСЗ)	1
51	Примена концепта безбедоносне културе у систему социјалне заштите (акредитована, КСЗ)	3
52	Школа животних већтина (акредитована, КСЗ)	3
53	Примена старатељства у ЦСР-улоге, обавезе и одговорност водитеља случаја и правника (акредитована, КСЗ)	16
	Укупно	624

Протеклу годину је обележила реализација великог броја он лине скупова у организацији сарадничких институција, што је омогућило масовније присуство стручних радника истим. Комора социјалне заштите је у Београду интензивирала организацију обука у Београду, те је у 2021 години организовала 13 акредитованих обука за 70 стручњака Градског центра и 4 скупа којем је присуствовало 69 стручних радника.

9. ИСТРАЖИВАЧКИ РАД У ОДЕЉЕЊУ ЗА ПЛАНИРАЊЕ И РАЗВОЈ У 2021. ГОДИНИ

У плану и програму Одељења, поред послова извештавања, спровode се и различита истраживања, анализе и информације. У току извештајне године урађена је **Анализа права и корисници Интервентне једнократне новчане помоћи**

Анализа пружа податке о кретању броја корисника ове помоћи, нормативни оквир којим је право регулисано и кратак осврт на основне показатеље сиромаштва у Републици Србији. Кретање корисника различитих материјалних давања, с посебним нагласком на кориснике ИЈНП обухватило је: статистику новчаних накнада према врсти права, решења о ИЈНП према намени, покретачу поступка и намени, статистику донетих позитивних решења и додељен износ, донета позитивна решења према броју чланова породице. Са основаном претпоставком да се ради о породицама које су изложене вишегодишњим и вишеструким облицима депривације, формиран је узорак корисника ИЈНП који су се налазили на евиденцији ГЦСР у периоду 01.01.2020.–31. 07. 2021.

Резултати дескриптивне анализе упућују да су појединци/породице којима је ова помоћ пружена изузетно рањива група, ограничених животних могућности, пре свега, због лошег здравственог статуса, те да су суочени са вишеструким потешкоћама на плану материјалне и социјалне сигурности.

Остале активности:

Стручни радници Одељења за послове планирања и развоја су у току прошле године у складу са Законом о буџетском пословању израдили пет процедура и то:

1. Процедура о поступању и роковима за решавање о правима на једнократну помоћ и интервентну једнократну новчану помоћ од 01.07.2021
2. Процедура о поступању и роковима за решавање о правима на повремену једнократну новчану помоћ
3. Процедура о поступању и роковима за решавање о правима на сталну новчану помоћ
4. Процедура о поступању и роковима за решавање о праву на бесплатни оброк
5. Процедура о поступању и роковима за решавање о праву на стипендију

Поред горе наведених инструкција сачињене су и следеће инструкције, упутства и процедуре:

1. Процедура о поступању приликом посета стручних радника корисницима у домовима за децу без родитељског старања и центрима за породични смештај;
2. Упутство о планирању стручног усавршавања стручних радника и доношењу планова и програма стручног усавршавања од 09.11.2021;
3. Упутство о прибављању, увиду и обрађивању података о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција од 03.11.2021.године

Наведене процедуре су обавезујуће за све запослене у Градском центру, а њиховом применом, правници и два социјална радника Одељења за послове планирања и развоја су од дана примене прегледали сва решења која су у том периоду урађена, а која су обухваћена наведеним процедурама (више од 10 000 решења од дана примене).

Поред тога запослена из одељења је учествовала у радној групи за израду измена и допуна закона о социјалној заштити, а двоје запослених у радној групи за Израду стратегије за укључивање Рома и Нацрта акционог плана за њено спровођење у Граду Београду.

Представници Градског центра (већина из Одељења за послове планирања и развоја) учествовали су у пројектном тиму за праћење и реализацију уговора о јавној набавци система за заштиту и аутоматизацију инстрмената социјалне заштите (СОЗИС), а једна запослена и у радној групи за израду истог. Такође, смо активно учествовали у тестирању новог софтверског решења за центре за социјални рад. Представница одељења је у континуитету учествовала у тестирању програма за примену Социјалне карте у систему социјалне заштите, а уједно је и члан пројектног тима.

На месечном нивоу двоје запослених је активно учествовало у комисијама за квантитативни и квалитативни пријем услуга у Секретаријату за социјалну заштиту. Поред тога запослена овог одељења има и улогу координатора у заштити мигрантске популације.

10. АКТИВНОСТИ ГРАДСКОГ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД У БЕОГРАДУ У 2021. ГОДИНИ

- Учешће представника Градског центра у разним комисијама формираним на нивоу локалне самоуправе
- Представници Градског центра активно су учествовали у раду Савета за питање старости и старења при Влади Р.Србије
- Учешће у раду Савета за унапређење међугенерациске сарадње и солидарности при Влади Р. Србије
- Активно учешће у раду Савета за родну равноправност града Београда
- Учешће у раду Савета за унапређење положаја ОСИ на територији града Београда
- Представник ГЦСР је учествовао у раду радне групе за израду Закона о социјалној заштити
- Стручни радници су током године учествовали и у раду разних фокус група, истраживањима или анкетама која су спроведена ради испитивања ставова запослених
- Као и претходних година, одељења Градског центра су била наставна база за велики број студената

10.1. Пројектне активности у 2021. години

1. Заштита малолетне деце без пратње

У сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања реализује се пројекат „Подршка ЕУ у управљању миграцијама у Србији – унапређење смештајних капацитета, социјалне заштите и приступа образовању“. Пројекатним активностима појачани су ресурси центра ангажовањем лица која су задужена за рад са малолетним мигрантима и то у Одељењима Савски венац, Палилула и Вождовац.

11. ЗАКЉУЧАК

Основу за израду извештаја о раду чини база података свих одељења Градског центра за социјални рад у Београду за 2021. годину, као и подаци релевантних институција које званично објављују податке из различитих области од значаја за систем социјалне заштите.

На крају 2021. године у Градском центру за социјални рад била су запослена 499 лица са статусом на неодређено и 75 на одређено време. Однос броја корисника евидентираних у извештајном периоду и запослених стручних радника нешто је неповољнији у односу на претходну годину и у сразмери је 1:309, што свакако доприноси квалитету пружених услуга, ефикасности и доступности социјалне заштите, задовољству корисника и очувању укупних људских ресурса.

У циљу ефикасне примене Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад и успостављању нове методологије рада, стручни радници у Градском центру за социјални рад се усавршавају у складу са позицијом на којој раде; ГЦСР поседује годишњи план обука и усавршавања стручних радника, а Одељење за послове планирања и развоја је формирало базу података о њиховом броју. Иако протеклу деценију карактерише континуирани раст броја корисника, у односу на 2020. годину, број корисника у извештајној години остао је на приближно истом нивоу. Посматрано према старосним групама, евидентиран је мањи број деце за 2,5%; док је у осталим старосним групама број корисника у односу на претходну годину нешто већи (одраслих за око једног процента, младих за 3,4% и старијих за 4,6%).

У корисничким групама малолетних, доминирају деца из породица са поремећеним породичним односима, односно, деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права. Број жртава породичног насиља у континуираном је порасту, како међу малолетним, тако и међу пунолетним жртвама. У односу на претходну годину број жртава породичног насиља порастао је за 8,5%. С друге стране, приметан је вишегодишњи тренд пада броја деце са проблемима у понашању и социоматеријално угрожене деце. И поред сталног опадања удела корисника различитих видова материјалних давања, међу пунолетним, ова корисничка група је и даље најбројнија. У односу на претходну годину њих је било за око 10% мање.

На крају, али не мање важно, истичемо да је, као и претходну, и ову извештајну годину обележила пандемија вируса SARS COVID-19, што је наметнуло другачију организацију рада центара. Пандемија је условила промене у начину живота, личном и професионалном, посебно у делу заштите здравља и безбедности на раду, те је и том делу реализовано низ активности и примењено низ мера, како би се запослени заштитили.

Директор Градског центра за социјални рад
Зорица Павловић